

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής University of West Attica

**ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ , ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

Τίτλος Πτυχιακής Εργασίας :

**Σύγκριση Επιχειρησιακού Προγράμματος των Δήμων Σπάρτης και Παλαιού
Φαλήρου.**

Ονοματεπώνυμο :

Σαμπατακάκης Δημήτριος

Παρασκευόπουλος-Τσάτσος Δημήτριος

Επιβλέποντες Καθηγητές :

Παπαηλίας Θεόδωρος

Αλεξόπουλος Ανδρέας

Πειραιάς Ιούνιος 2020

Οι υπογράφοντες την παρούσα πτυχιακή εργασία, Σαμπατακάκης Δημήτριος και Τσάτσος Δημήτριος , βεβαιώνουμε ότι το ακόλουθο έργο που εκπονήθηκε και παρουσιάζεται στην υποβαλλόμενη πτυχιακή εργασία είναι αποκλειστικώς έργο δικό μας. Όποιες πληροφορίες και υλικό που εμπεριέχονται έχουν αντληθεί από άλλες πηγές και έχουν αναφερθεί καταλλήλως οπού ήταν απαραίτητο. Επιπλέον τελούμε μας εν γνώσει ότι σε περίπτωση διαπίστωσης ότι δεν συντρέχουν όσα βεβαιώνονται από μέρος μας, θα μας αφαιρείται ανά πάσα στιγμή ο τίτλος.

Οι υπογράφοντες

Σαμπατακάκης Δημήτριος

Παρασκευόπουλος-Τσάτσος Δημήτριος

Ευχαριστίες

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε από καρδιάς τους επιβλέποντες καθηγητές μας, κύριους Παπαηλία και Αλεξόπουλο για την πολύτιμη συνεισφορά του στην ερευνά, καθοδήγηση και επιμέλεια με σκοπό την εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας. Ακόμη τους οφείλουμε, ιδιαίτερες ευχαριστίες για τον χρόνο που διέθεσαν καθώς και για τις πολύτιμες συμβουλές και παρατηρήσεις τους. Επιπροσθέτως θερμές ευχαριστίες οφείλονται συνολικά στο ακαδημαϊκό προσωπικό του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την γνώση και τις εμπειρίες που αποκομίσαμε κατά την διάρκεια των σπουδών μας. Τέλος τις θερμές ευχαριστίες μας στις οικογένειες μας για την στήριξη και την βοήθεια τους.

Περίληψη

Το επιστημονικό αντικείμενο μελέτης της παρούσας πτυχιακής εργασίας, όπως θα δούμε και στα επόμενα κεφάλαια, είναι η έννοια του στρατηγικού μάνατζμεντ, στα πλαίσια μια επιχείρησης-οργανισμού. Η έννοια της στρατηγικής, αφορά στην πραγματικότητα, τον τρόπο σχεδίασης της δράσεως μιας επιχειρήσεως, ώστε να καταφέρει να έχει τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.¹ Όσον αφορά την σημασία της στρατηγικής της διοίκησης ή όπως είναι ευρύτερα γνωστό ως στρατηγικό μάνατζμεντ, αναφέρεται στον σπουδαιότερο τομέα του πλαισίου υλοποίησης της στρατηγικής μιας επιχείρησης. Πρόκειται για μία πολύπλοκη διαδικασία, η οποία έχει ως κύριο σκοπό την διαμόρφωση, τον σχεδιασμό και την υλοποίησης μια προγραμματισμένης στρατηγικής ώστε να μπορέσει να προσδιορίσει τους στόχους της, στο πλαίσιο ενός διαρκούς μεταβαλλόμενου εσωτερικού και κυρίως εξωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης.

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία αναλύεται με διεξοδικό τρόπο το επιχειρησιακό σχέδιο των δήμων Παλαιού Φαλήρου και Σπάρτης ενώ αναλύονται με ιδιαίτερη λεπτομέρεια τα σημεία σύγκλισης και απόκλισης των δύο επιχειρησιακών σχεδιασμών των εν λόγω δήμων. Εδώ να τονίσουμε ότι οι δύο δήμοι καθώς και η ανάλυση των επιχειρησιακών σχεδιασμών τους, εξετάζονται υπό τα πρότυπα μιας επιχείρησης-οργανισμού, ώστε η μελέτη και η ανάλυση τους να είναι ευκολότερη.

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας, είναι η ανάλυση των επιχειρησιακών σχεδιασμών του δήμου Σπάρτης και Παλαιού Φαλήρου ενώ ταυτοχρόνως η ανάλυση των σημείων σύγκλισης και απόκλισης των δύο επιχειρησιακών σχεδιασμών. Με τον τρόπο αυτό, καταδεικνύονται οι μεγάλες διαφορές των δήμων με αστικό και ημιαστικό χαρακτήρα καθώς και ο προσανατολισμός ανάπτυξης τους. Σκοπός των παραπάνω είναι τα καταδειχθεί η λειτουργία της επιχειρησιακής στρατηγικής στα πλαίσια της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και ο πολύτιμος ρόλος της, στον σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας σειράς μέτρων με σκοπό την βέλτιστη λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και την ανάπτυξη της αγαστής συνεργασίας της, με τη κεντρική κυβέρνηση.

¹ Ν.Β.Γεωργόπουλος “Στρατηγικό Μάνατζμεντ” Εκδόσεις Μπένου, Δεκέμβριος 2013, σελ.53-56.

Πίνακας περιεχομένων

Ευχαριστίες.....	3
Περίληψη	4
Εισαγωγή.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο : Το γενικό πλαίσιο της λειτουργίας των δήμων.....	8
1.1 Ορίζοντας την έννοια του δήμου.....	8
1.2 Το λειτουργικό σχέδιο των δήμων.....	8
1.3 Οι αρμοδιότητες των οργάνων των δήμων.....	10
1.4 Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης(Ο.Τ.Α).	11
1.4.1 Οι γενικές αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α.....	12
1.5 Το γενικό πλαίσιο του επιχειρησιακού σχεδίου.....	12
1.5.1 Η έννοια και ο ρόλος του επιχειρησιακού προγράμματος.....	13
1.5.2 Οι αναπτυξιακοί στόχοι του επιχειρησιακού προγράμματος.....	13
1.5.3 Τα κύρια χαρακτηριστικά των επιχειρησιακών προγραμμάτων των δήμων. ...	14
1.5.4 Περίληψη της διαδικασίας κατάρτισης των επιχειρηματικών σχεδιασμών των δήμων.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο :Ο Επιχειρησιακός σχεδιασμός του Δήμου Παλαιού Φαλήρου.....	18
2.1. Ιστορικά στοιχεία του Δήμου Παλαιού Φαλήρου.	18
2.2 Τα γεωγραφικά στοιχεία του δήμου Παλαιού Φαλήρου.....	20
2.3 Τα δημογραφικά στοιχεία του δήμου.....	22
2.4 Το οργανόγραμμα του δήμου Παλιού Φαλήρου.....	23
2.5 Το όραμα του δήμου Παλιού Φαλήρου.....	24
2.6 Το επιχειρησιακό σχέδιο του δήμου Παλαιού Φαλήρου.....	25
2.7 Η Swot analysis του δήμου Παλιού Φαλήρου.	38
2.7.1 Ο ορισμός της Swot analysis.....	38
2.7.2 Η Swot ανάλυση του Δήμου Παλαιού Φαλήρου.....	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: Ο Επιχειρησιακός σχεδιασμός του Δήμου Σπάρτης.....	45
3.1 Τα κύρια χαρακτηριστικά του επιχειρησιακού σχεδιασμού του δήμου Σπάρτης.	45
3.2 Συνοπτικό πλαίσιο του δήμου Σπάρτης και γενικά χαρακτηριστικά.	46
3.2.1 Ιστορική αναδρομή.	46
3.2.2 Δημογραφικά και Γεωμορφολογικά στοιχεία της περιοχής.....	47
3.2.3 Τα συστατικά στοιχεία του δήμου Σπάρτης.	47
3.3 Καθορισμός Στρατηγικής : Αποστολή και Όραμα Δήμου Σπάρτης.	52
3.4 Το Εσωτερικό περιβάλλον Δήμου Σπάρτης.	53
3.4.1 Τα αιρετά όργανα διοίκησης του Δήμου.	54
3.4.2 Η Διάρθρωση Υπηρεσιών.	56
3.4.3 Ανθρώπινο Δυναμικό.....	57
3.4.4 Ακίνητη Περιουσία, Οχήματα και Μηχανοκίνητος Εξοπλισμός.....	58
3.5 Ανάλυση SWOT.....	63
3.5.1 Ορισμός και Ιστορική αναδρομή Ανάλυσης SWOT.	63
3.5.2 Swot Analysis στον Δήμο Σπάρτης.	63
Κεφάλαιο 4ο: Συγκριτική Ανάλυση των Επιχειρησιακών Σχεδιασμών των Δήμων	
Σπάρτης και Παλαιού Φαλήρου.	70
4.1 Τα σημεία σύγκλισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των δήμων Σπάρτης και Παλαιού Φαλήρου.	71
4.2 Τα σημεία απόκλισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των δήμων Σπάρτης και Παλαιού Φαλήρου.	73
Κεφάλαιο 5ο: Συμπεράσματα-Προτάσεις Βελτίωσης.....	75
Βιβλιογραφία	77

Εισαγωγή

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία, το κύριο ζήτημα προς ανάλυση, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, είναι ο πλήρης σχεδιασμός και η εκπόνηση του επιχειρησιακού προγράμματος δύο δήμων της χώρας μας εκ των οποίων ο ένας έχει αστικό και ο άλλος ημιαστικό – αγροτικό χαρακτήρα. Για να κατανοήσουμε καλύτερα τον επιχειρησιακό σχεδιασμό που προτάθηκε από τους δύο δήμους υπό μελέτην, θα ήταν φρόνιμο να αποσαφηνίσουμε την δομή και την λειτουργία των δήμων σε γενικό πλαίσιο, τα κύρια χαρακτηριστικά των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και την έννοια την δομή και τις λειτουργίες του επιχειρησιακού σχεδιασμού.

Στο 1^ο κεφάλαιο, για την καλύτερη αποσαφήνιση των δεδομένων, γίνεται μια προσπάθεια ανάλυσης των κύριων χαρακτηριστικών και λειτουργιών των δήμων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ενώ ταυτοχρόνως αποτυπώνονται και τα στάδια εκπόνησης ενός επιχειρησιακού προγράμματος.

Σε 2^ο κεφάλαιο αναλύεται, με λεπτομερή τρόπο, ο επιχειρησιακός σχεδιασμός του δήμου Παλαιού Φαλήρου. Πέραν των γεωγραφικών, ιστορικών και δημογραφικών στοιχείων επιχειρείται η ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του εν λόγω δήμου (swot analysis), υπό τα πρότυπα των επιχειρήσεων, σύμφωνα με τις επιταγές του στρατηγικού μάνατζμεντ. Ο εν λόγω δήμος, όπως και θα διαπιστώσουμε στην συνέχεια, είναι μια περιοχή με έντονο αστικό χαρακτήρα, οπου επενδύει στον πολιτιστικό και τουριστικό τομέα για την αύξηση των εσόδων της.

Στο 3^ο κεφάλαιο αναλύεται το επιχειρησιακό πρόγραμμα του δήμου Σπάρτης, ενός δήμου με ημιαστικό χαρακτήρα που στηρίζει την οικονομική του άνθηση στην αύξηση των εσόδων του από τον πρωτογενή τομέα καθώς και από προσπάθειες που επιχειρεί, με σκοπό την αύξηση των τουριστικών επισκεπτών. Εν συνεχεία, γίνεται προσπάθεια της ανίχνευσης των δυνάμεων, των αδυναμιών, των ευκαιριών και των απειλών του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του δήμου (swot analysis).

Στο 4^ο κεφάλαιο, επιχειρείται η συγκριτική ανάλυση των επιχειρησιακών προγραμμάτων των δύο δήμων που αναλύθηκαν, στα προηγούμενα κεφάλαια. Συγκεκριμένα, αποτυπώνονται τα σημεία σύγκλισης και απόκλισης των δύο επιχειρησιακών σχεδιασμών ενώ στο τελευταίο κεφάλαιο αναφέρονται τα γενικά συμπεράσματα καθώς και οι προτάσεις βελτίωσης για την περαιτέρω ανάπτυξη των εν λόγω περιοχών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο : Το γενικό πλαίσιο της λειτουργίας των δήμων.

1.1 Ορίζοντας την έννοια του δήμου.

Θέλοντας να δώσουμε έναν ορισμό για την εννοιολογική αποσαφήνιση του δήμου, θα μπορούσαμε να πούμε ότι πρόκειται για μια συλλογική οντότητα της δημόσιας διοίκησης, η οποία έχει ανεξάρτητο αιρετό χαρακτήρα, οποίος και δημιουργήθηκε χάριν της έννοιας της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης που θέσπισαν τα περισσότερα κράτη της Δυτικής Ευρώπης. Στο ελληνικό κράτος ο δήμος έχει ανεξάρτητο χαρακτήρα από την κεντρική κυβέρνηση, καθώς και διαφορετική οργάνωση και λειτουργία. Συνήθως, περιλαμβάνει μια πόλη ή κωμόπολη και τα γύρω χωριά της. Οι δήμοι όλης της επικράτειας αποτελούν πρωτοβάθμιο θεσμό της αυτοδιοίκησης ενώ μαζί με την περιφέρεια (η οποία και αποτελεί δευτεροβάθμιο θεσμό) συνιστούν τους λεγόμενους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.).

1.2 Το λειτουργικό σχέδιο των δήμων.

Οι δήμοι έχουν την βασική ευθύνη για τις τοπικές υποθέσεις ενώ η κατανομή των αρμοδιοτήτων και των ευθυνών ανάμεσα σε επίπεδο δήμου και περιφέρειας ορίζεται από τον εκάστοτε νομό του ελληνικού κράτους.² Η κρατική διοίκηση σύμφωνα με το σύστημα αποκέντρωσης, υποδιαίρει τις περιφέρειες, και ως εκ τούτου τους δήμους, με γεωοικονομικά, κοινωνικά και συγκοινωνιακά κριτήρια.³ Επιπροσθέτως, η κεντρική κυβέρνηση, έχει τη υποχρέωση περιορισμού του ελέγχου συντονισμού των περιφερειακών και των κρατικών οργάνων, αφού η κύρια αρμοδιότητά της σε αυτήν την περίπτωση, είναι η παροχή γενικών κατευθύνσεων.⁴ Οι δήμοι που προέρχονται από την συγχώνευση άλλων δήμων, καθώς και σε αυτούς των μεγάλων πόλεων με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων, διαμορφώνονται **Δημοτικές Ενότητες** στις οποίες εκλέγονται **Συμβούλια**. Διαμερίσματα μεγάλων πόλεων και δημοτικές ενότητες με πληθυσμό άνω των 2000 κατοίκων ονομάζονται **Δημοτικές Κοινότητες** ενώ οι μικρότερες δημοτικές κοινότητες- διαμερίσματα ονομάζονται **Τοπικές Κοινότητες**. Όσον αφορά τις τοπικές κοινότητες ο νόμος «Πρόγραμμα Καλλικράτης» προβλέπει την σύγκληση της Λαϊκής Συνέλευσης. Το 2006 καθιερώθηκε νομοθετικά ότι οι δήμοι έχουν την δυνατότητα δημοψηφίσματος, ωστόσο δεν έχει εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα με τις ειδικές εκτελεστικές διατάξεις και διαδικασίες για αυτό. Στην περίπτωση των δήμων με αριθμό κατοίκων πάνω από 20.000 το συμβούλιο έχει την δυνατότητα κατά την κρίση του να εκλέξει πρόσωπο κύρους και αναγνωρισμένης εμπειρίας και να το ορίσει ως **Συμπαραστάτη του**

² Ν.Κ.Χλέπας: Δομή και λειτουργία των δήμων στην Ελλάδα (μια επισκόπηση της Ελληνογερμανικής συνέλευσης) Σεπτέμβριος 2014 σελ. 8-9.

³ Άρθρο 101 παρ. 2 Ελληνικού Συντάγματος.

⁴ Άρθρο 101 παρ. Ελληνικού Συντάγματος.

Δημότη και της Επιχείρησης. Κάτι το οποίο όμως δεν έχει μεγάλη απήχηση στους δήμους διότι για την εκλογή αυτού του προσώπου απαιτούνται τα 2/3 των ψήφων του Δημοτικού Συμβουλίου. Σε πανελλήνια κλίμακα την περίοδο 2010-2014 μόλις 19 τέτοιοι σύμβουλοι έχουν εκλεγεί σε όλη την επικράτεια.⁵

Θέλοντας να εξετάσουμε, εν συντομία, την δομική διάρθρωση ενός εκάστοτε δήμου της ελληνικής επικράτειας, θα πρέπει να τονίσουμε ότι **απαρτίζεται από τα εξής παρακάτω στοιχεία:**

- Αρχικώς, **απαρτίζεται από ένα Δημοτικό Συμβούλιο**, το οποίο **απαρτίζεται από 13 ως 49 μέλη** και το οποίο είναι αναλογικό του μεγέθους του εκάστοτε Δήμου. Το δημοτικό συμβούλιο κάνει διαμερισμό αρμοδιοτήτων με το περιφερικό συμβούλιο της εκάστοτε περιφέρειας στην οποία και ανήκει ο δήμος. Οι αρμοδιότητες των δύο οργάνων διαφέρουν ανά θεματικό πεδίο και συνήθως ορίζονται από τα κεντρικά όργανα του ελληνικού κράτους. Επίσης, το δημοτικό συμβούλιο έχει την δυνατότητα να ιδρύσει επιτροπές τεχνοκρατικού χαρακτήρα, οι οποίες και αποτελούνται από εξειδικευμένους πολίτες, με κύριο σκοπό την επίλυση συνθετών ζητημάτων. Η εκλογή του δημοτικού συμβουλίου γίνεται με καθολική, μυστική ψηφοφορία κατά την διάρκεια των περιφερειακών- δημοτικών εκλογών⁶.
- Ο **Δήμαρχος**, από την άλλη πλευρά, **καταρτίζοντας ένα συνδυασμό δημοτικών συμβούλων κατά την διάρκεια της προεκλογικής περιόδου**, καταφέρνει μετά την εκλογή του στην συγκρότηση μιας ισχυρής ομάδας πλειοψηφίας στο συμβούλιο. Από τις τάξεις του πλειοψηφούντος-επιτυχόντος συνδυασμού ορίζεται και ο πρόεδρος του συμβουλίου, ο οποίος και έχει θητεία 2 ετών ενώ ο αντιπρόεδρος εκλέγεται από το στρατόπεδο της αντιπολίτευσης. Εδώ να τονίσουμε ότι ο δήμαρχος δεν αποτελεί μέλος του συμβουλίου αλλά πρέπει να καλείται σε κάθε συνεδρίαση, χωρίς όμως να κατέχει το δικαίωμα ψήφου⁷. Επίσης, ο δήμαρχος ορίζει τους αντιδημάρχους μεταξύ των δημοτικών συμβούλων της πλειοψηφίας, οι οποίοι και έχουν θητεία 2,5 ετών. Ο δήμαρχος δικαιούται να τους **απαλλάξει από τα καθήκοντα τους πριν την παρέλευση της θητείας τους**. Ο αριθμός των αντιδημάρχων εξαρτάται από τον πληθυσμό του δήμου ενώ σε μεγάλες πόλεις-δήμους μπορεί να φτάσουν ως και τους 10. Οσον αφορά τις αρμοδιότητες που κατέχουν αυτές μεταβιβάζονται σε αυτούς αναλόγως την κρίση του δημάρχου και αφορά μια ευρεία γκάμα θεμάτων όπως οι κοινωνικές υπηρεσίες, το περιβάλλον, τα απορρίμματα ή ακόμη και η έκδοση επαγγελματικών αδειών. Ο δήμαρχος, εν κατακλείδι, συντονίζει τις γενικές αρμοδιότητες των δήμων,

⁵ Ν.Κ.Χλέπας: Δομή και λειτουργία των δήμων στην Ελλάδα (μια επισκόπηση της Ελληνογερμανικής συνέλευσης) Σεπτέμβριος 2014 σελ.12

⁶ Ν.Κ.Χλέπας: Δομή και λειτουργία των δήμων στην Ελλάδα (μια επισκόπηση της Ελληνογερμανικής συνέλευσης) Σεπτέμβριος 2014 σελ. 10.

⁷ Ν.Κ.Χλέπας: Δομή και λειτουργία των δήμων στην Ελλάδα (μια επισκόπηση της Ελληνογερμανικής συνέλευσης) Σεπτέμβριος 2014 σελ. 11-12.

είναι υπεύθυνος για την συνοχή της τοπικής κοινωνίας ενώ αποτελεί υπερασπιστής των τοπικών συμφερόντων απέναντι στις αποφάσεις της κεντρικής κυβέρνησης.

Ο δήμαρχος ως πρόεδρος και οι αντιδήμαρχοι ως μέλη απαρτίζουν την **Εκτελεστική Επιτροπή**, η οποία και αποτελεί ένα συντονιστικό όργανο το οποίο έχει χαρακτήρα επιβλέποντα καθώς και συντονιστή της εφαρμογής της πολιτικής του δήμου και του επιχειρησιακού σχεδίου, το οποίο και θα μας απασχολήσει εκτενώς στα επόμενα κεφάλαια.

1.3 Οι αρμοδιότητες των οργάνων των δήμων.

Το δημοτικό συμβούλιο αποτελεί το ανώτατο όργανο της δημοτικής αρχής και το αντιπροσωπευτικό όργανο των πολιτών- δημοτών. Στην πραγματικότητα μαζί με την αρωγή του δημάρχου λαμβάνουν ταυτόχρονα τις σημαντικές αποφάσεις και καθορίζουν τις αρχές της οργάνωσης και διοίκησης του δήμου⁸. Τόσο οι παρατάξεις της αντιπολίτευσης, μεμονωμένα μέλη του δημοτικού συμβουλίου όσο και μεμονωμένες ομάδες ειδικού ενδιαφέροντος μπορούν να καταφεύγουν με προφορικές ή γραπτές ερωτήσεις για ζητήματα που τους απασχολούν ή για θέματα τα οποία πρέπει να επιλυθούν άμεσα. Σε σημαντικές αποφάσεις που αφορούν την άμεση δανειοδότηση των δήμων καθώς και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, απαιτείται η απολυτή πλειοψηφία των παρόντων(δηλαδή κατ' ουσίαν η συγκατάθεση της αντιπολίτευσης).

Επιχειρώντας να συνοψίσουμε τις αρμοδιότητές των δημοτικών αρχών, καλό θα ήταν να αναφερθούμε στις επιτροπές των δημοτικών αρχών καθώς και τις επιμέρους υποχρεώσεις και αρμοδιότητες τους.

- Η Οικονομική Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την διαχείριση των οικονομικών υποθέσεων και εκκρεμοτήτων του δήμου. Κύρια ευθύνη της είναι η κατάρτιση του ετήσιου προϋπολογισμού καθώς και η ορθή εφαρμογή του. Επίσης, είναι υπεύθυνη για την διεξαγωγή διαφανών δημοσίων διαγωνισμών, την επιβολή δημοτικών τελών καθώς και για την πρόταση νέων εισφορών, αν κρίνεται απαραίτητο.
- Η Επιτροπή Ποιότητα Ζωής, καταρτίζεται σε δήμους άνω των 10.000 κατοίκων και τα καθήκοντα του αφορούν την ορθή πολεοδομική εφαρμογή, τα περιβαλλοντικά ζητήματα και τις αδειοδοτήσεις επιχειρήσεων, ειδικότερα των υπαίθριων χώρων.
- Τα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων έχουν το δικαίωμα προέγκρισης για την λειτουργία των επιχειρήσεων όλου του δήμου. Από την άλλη πλευρά,

⁸ Ν.Κ.Χλέπας: Δομή και λειτουργία των δήμων στην Ελλάδα (μια επισκόπηση της Ελληνογερμανικής συνέλευσης) Σεπτέμβριος 2014 σελ. 13.

τα τοπικά συμβούλια έχουν περισσότερο συμβουλευτικό ρόλο και μικρότερο ρόλο δράσης αλλά και πρωτοβουλιών.

Κλείνοντας, θα μπορούσαμε να πούμε ότι σε ένα γενικό πλαίσιο οι δήμοι είναι υπεύθυνοι για⁹:

- 1) Τις δημοτικές υποδομές και εγκαταστάσεις(κατασκευή και συντήρηση οδών, πάρκων κ.λπ.).
- 2) Την προστασία του περιβάλλοντος(ύδρευση και διαχείριση υδάτων).
- 3) Την εκπαίδευση(Ανέγερση και συντήρηση των σχολικών κτηρίων).
- 4) Την υγεία και την κοινωνική μεριμνά(Βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί, κέντρα προστασία ηλικιωμένων καθώς και προγράμματα κοινωνικές ενσωμάτωσης).
- 5) Τα οικονομικά θέματα και την ανάπτυξη.
- 6) Τα γενικά θέματα της δημόσιας διοίκησης(μητρώα δημοτών, έγγραφα και πιστοποίηση ληξιαρχικών πράξεων καθώς και την οργάνωση της εκλογικής διαδικασίας).

1.4 Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης(Ο.Τ.Α).

Θέλοντας να δώσουμε ένα ορισμό για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δίκαιο, οι οποίες και συστήνονται στις εδαφικές περιφέρειες και εκλέγονται από τους δημότες, με σκοπό την διαχείριση των τοπικών ζητημάτων. Οποιοδήποτε σημείο της ελληνικής επικράτειας, υπάγεται ταυτόχρονα στην δικαιοδοσία δύο Ο.Τ.Α, όπως αναφέρθηκε και πριν: ενός πρωτοβάθμιου θεσμού, δηλαδή του δήμου και ενός δευτεροβάθμιου, δηλαδή της περιφέρειας. Οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία, όπως ο νόμος ορίζει. Σε ένα γενικό πλαίσιο, μπορούμε να πούμε, ότι ο δήμος ασχολείται με τα στενότερα τοπικά ζητήματα ενώ η περιφέρεια με τα ευρύτερα προβλήματα που προκύπτουν. Πάντως εδώ να τονίσουμε ότι, λόγω της ελληνικής πολυνομίας, ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων καθίσταται δυσχερής και ιδιαίτερος συγκρουσιακός.

Όπως είναι φανερό, οι Ο.Τ.Α δεν αποτελούν πολιτειακά όργανα αλλά το Ελληνικό Σύνταγμα, τους αναγνωρίζει ως αυτοτελή υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και τους αναγνωρίζει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια¹⁰. Στην ουσία τα παραπάνω ενεργούν ελεύθερα στο πλαίσιο της ελληνικής διοικητικής νομολογίας,

⁹ Ν.Κ.Χλέπας: Δομή και λειτουργία των δήμων στην Ελλάδα (μια επισκόπηση της Ελληνογερμανικής συνέλευσης) Σεπτέμβριος 2014 σελ.18.

¹⁰ Μ. Ζιώγα: Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: οι προκλήσεις για την επόμενη μέρα. Πανεπιστήμιο Ιωάννινων, Νοέμβριος 2018 σελ 14.

χωρίς να υπόκεινται στους φορείς και τα όργανα της κεντρικής εξουσίας¹¹. Η διοικητική τους αυτοτέλεια, μπορεί να διακριθεί στην οργανική-διοικητική όπου τα όργανα έχουν το δικαίωμα εκτέλεσης των αρμοδιοτήτων τους με τα δικά τους θεσμικά όργανα, την προσωπική που αφορά το αναφαίρετο δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι καθώς και την δημοσιονομική όπου αφορά την οικονομική τους ανεξαρτησία(περιουσιακά στοιχεία, έσοδα, δαπάνες)¹².

Πάρα ταύτα, η ελληνική πολιτεία φαίνεται να ασκεί κάποιου είδους έλεγχο και εποπτεία στους Ο.Τ.Α, χωρίς να περιορίζει την ελεύθερη δράση τους, αφού οι ελεγκτικοί μηχανισμοί υπόκεινται κυρίως σε ένα πλαίσιο νομιμότητας και όχι σκοπιμότητας έναντι της αυτοδιοίκησης.

1.4.1 Οι γενικές αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α.

Οι θεμελιώδεις αρχές συγκρότησης και λειτουργίας των Ο.Τ.Α. καθορίζονται από το Ελληνικό Σύνταγμα, με το κάτωθεν πλαίσιο:

- Οι Ο.Τ.Α. είναι αρμόδιες για την διευθέτηση και την υλοποίηση των τοπικών υποθέσεων. Σε περίπτωση σύγκρουσης των παραπάνω με την κεντρική διοίκηση, συντρέχει υπέρ των Ο.Τ.Α. το τεκμήριο τις αρμοδιότητας. Επιπροσθέτως, προβλέπεται σε τις περιπτώσεις η εκχώρηση εξουσιών τις κεντρικής διοίκησης υπέρ των Ο.Τ.Α¹³.
- Οι Ο.Τ.Α. χαίρουν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και τα όργανα των αντιστοίχων θεσμών που τα συγκροτούν εκλέγονται με καθολική, μυστική ψηφοφορία¹⁴.
- Η εποπτεία του κράτους τις Ο.Τ.Α. περιορίζεται αποκλειστικώς σε ένα ελεγκτικό μηχανισμό των αποφάσεων καθώς και των ενεργειών τις¹⁵. Από την άλλη πλευρά, το κράτος είναι υποχρεωμένο να λαμβάνει μέτρα και να εξασφαλίζει την οικονομική αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α., να εγκρίνει και να χρηματοδοτεί τις πρωτοβουλίες τις καθώς και να τις εκχωρεί τις απαραίτητες αρμοδιότητες¹⁶.

1.5 Το γενικό πλαίσιο του επιχειρησιακού σχεδίου.

¹¹ Μπέσιλα - Βήκα: Τοπική Αυτοδιοίκηση (Θεσμικό Πλαίσιο - Ευρωπαϊκή Διάσταση), τόμος Ι, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα 2004 σελ. 144-145.

¹² Ν.Κ Χλέπας: Η τοπική διοίκηση στην Ελλάδα, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα 1999, σελ 75.

¹³ Άρθρο 102 παρ.1 του Ελληνικού Συντάγματος.

¹⁴ Άρθρο 102 παρ.2 του Ελληνικού Συντάγματος.

¹⁵ Άρθρο 102 παρ. 4 του Ελληνικού Συντάγματος.

¹⁶ Άρθρο 102 παρ. 5 του Ελληνικού Συντάγματος.

1.5.1 Η έννοια και ο ρόλος του επιχειρησιακού προγράμματος.

Με το πέρασμα των ετών, η ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση μεταβλήθηκε άρδην, προσανατολιζόμενη σε μεγάλο βαθμό στις αναπτυξιακές δομές καθώς και στην οργάνωση της ζωής των πολιτών. Η θεσμική πολυπλοκότητα που διέπει την τοπική αυτοδιοίκηση αλλά και οι συνεχείς αυξανόμενες ανάγκες δημιούργησαν την ανάγκη κατάρτισης και εφαρμογή ενός επιχειρησιακού προγράμματος των Ο.Τ.Α (τόσο σε πρωτοβάθμιο όσο και σε δευτεροβάθμιο επίπεδο). Σκοπός ενός τέτοιου σχεδίου είναι η αποδοτικότερη οργάνωση και διαχείριση των πόρων¹⁷. Ένα τέτοιου είδους σχέδιο έχει ως πρωτεύοντα στόχο την εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών, την βελτίωση της διαβίωσης των πολιτών, τον εκσυγχρονισμό των διοικητικών υπηρεσιών καθώς και την ενδυνάμωση της συμμετοχής των πολιτών στην δημοκρατική διαδικασία.

Θέλοντας να δώσουμε έναν σύντομο ορισμό της έννοιας του επιχειρησιακού σχεδίου, για χάριν της κατανόησης του αναγνώστη θα μπορούσαμε να πούμε ότι πρόκειται για ένα γραπτό πρόγραμμα εκπόνησης, το οποίο και χρησιμοποιείται ως κύριο εργαλείο σχεδιασμού και υλοποίησής των επιδιώξεων του εκάστοτε δήμου, με κύριο στόχο την αναπτυξιακή πολιτική των μονάδων της ελληνικής τοπικής αυτοδιοίκησης.

1.5.2 Οι αναπτυξιακοί στόχοι του επιχειρησιακού προγράμματος¹⁸.

Σε αυτό το σημείο, θα ήταν φρόνιμο να ορίσουμε τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές των επιχειρησιακών σχεδίων που εφαρμόζονται στην τοπική αυτοδιοίκηση ώστε να καταστεί σαφής η μεγάλη τους σημασία στην αποκεντρωμένη διοίκηση:

- Η εκπόνηση και εφαρμογή ενός επιχειρησιακού σχεδίου αποτελεί την βέλτιστη επιλογή για την στρατηγική ανάπτυξη και σχεδιασμό των δήμων.
- Τα επιχειρησιακά προγράμματα αποτελούν το καλύτερο μέσο για την οικονομική ανάπτυξη των Ο.Τ.Α. , καθώς συμβάλλουν στην εξεύρεση νέων πόρων και τον αποδοτικότερο διαμερισμό τους, αναλόγως των αναγκών που προκύπτουν.
- Μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων, η τοπική αυτοδιοίκηση αποκτά το κύρος που της υπολείπεται σε σχέση με την κεντρική κυβέρνηση αφού διαχειρίζεται κονδύλια τεράστιας σημασίας.
- Οι εκάστοτε δήμοι, μέσω των προγραμμάτων, εκσυγχρονίζονται αφού υλοποιούν καινοτομίες και αποκτούν νέα συλλογικές δεξιότητες.
- Το περιεχόμενο των επιχειρησιακών σχεδιασμών καταρτίζεται αναλόγως των αναγκών και των ιδιομορφιών του εκάστοτε δήμου. Οι Ο.Τ.Α. και η

¹⁷ Α. Τσουρκάνου- Κ. Κεφάλαια: Η Ανάπτυξη του δήμου Πετρούπολης και του δήμου Μοσχάτου, ΑΕΙ Πειραιά Τ.Τ, Αιγάλεω 2018, σελ. 18.

¹⁸ Α. Τσουρκάνου- Κ. Κεφάλαια: Η Ανάπτυξη του δήμου Πετρούπολης και του δήμου Μοσχάτου, ΑΕΙ Πειραιά Τ.Τ, Αιγάλεω 2018, σελ. 19-20.

διαμόρφωση της αναπτυξιακής πολιτικής τους ορίζεται μέσω των στρατηγικών στόχων, οι οποίοι και καθορίζονται ανά έτος ώστε να γίνεται ορθότερος καταμερισμός των πόρων.

1.5.3 Τα κύρια χαρακτηριστικά των επιχειρησιακών προγραμμάτων των δήμων.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα των δήμων συντάσσονται και υλοποιούνται με σκοπό την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης του εκάστοτε δήμου καθώς και την διαμόρφωση των δήμων σε αυτοτελείς οργανισμούς που είναι ικανοί να συνεργαστούν στο πλαίσιο της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Τα αναπτυξιακά σχέδια των δήμων είναι πενταετούς διάρκειας ή ακόμη και δύναται να επεκταθούν περισσότερα έτη ώστε να τίθενται μακροπρόθεσμοι στόχοι που δύναται να υλοποιηθούν. Η εν λόγω υλοποίηση απαιτεί τον συντονισμό όλων των βαθμίδων της τοπικής αυτοδιοίκησης¹⁹. Τα κύρια χαρακτηριστικά των επιχειρησιακών σχεδίων είναι ενιαία για όλο το φάσμα της ελληνικής τοπικής αυτοδιοίκησης, αφού επιτελούν κοινούς αναπτυξιακούς σκοπούς. Παρακάτω αναφέρονται, συνοπτικά, τα βασικά στοιχεία των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

- Ένα επιχειρησιακό σχέδιο αποτελεί το μόνο ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανάπτυξης της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και ο μοναδικός επιτυχής μοχλός για την βελτίωση της διοικητικής ικανότητας των Ο.Τ.Α.
- Τα σχέδια καταρτίζονται σε πενταετή βάση, ώστε οι μακροπρόθεσμοι στόχοι να υλοποιούνται με ομαλότερο τρόπο ενώ υπάρχει και ειδική πρόβλεψη για τους ετήσιους στόχους της εκάστοτε υπηρεσίας των δήμων ώστε να μπορεί να διενεργείται κάποιος σχετικός έλεγχος.
- Το ετήσιο πρόγραμμα δράσης των υπηρεσιών των δημοτικών αρχών, πέραν της διαδικασίας ελέγχου έχουν και ως στόχο την εξειδίκευση, βάσει των ιδιοτεροτήτων και των τοπικών αναγκών των δήμων.
- Η δημιουργία των επιχειρησιακών προγραμμάτων αποτελεί το οργανικό στοιχείο των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων που τα απαρτίζουν. Κατ' ουσίαν, είναι η πρώτη φάση μιας πολυμερούς διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης, ελέγχου και υλοποίησης των ζωτικών δράσεων των δήμων.
- Η υλοποίηση ενός επιχειρησιακού προγράμματος καθώς και η επιτυχία του απαιτεί την αγαστή συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπου συμμετέχουν όλοι οι διοικητικοί φορείς καθώς και τόσο τα υψηλόβαθμα όσο και τα χαμηλόβαθμα στελέχη της αποκεντρωμένης αυτοδιοίκησης,

¹⁹ Α. Τσουρκάνου- Κ. Κεφάλαια: Η Ανάπτυξη του δήμου Πετρούπολης και του δήμου Μοσχάτου, ΑΕΙ Πειραιά Τ.Τ, Αιγάλεω 2018, σελ. 20.

- Τα επιχειρησιακά σχέδια θέτουν συγκεκριμένους δείκτες οικονομικής επίδοσης, αφού οι δήμοι υποχρεούνται να καταγράφουν τα συνολικά έσοδα και έξοδά τους, τα οποία και πρέπει να καταχωρούνται στις δημοτικές βάσεις δεδομένων.

1.5.4 Περίληψη της διαδικασίας κατάρτισης των επιχειρηματικών σχεδιασμών των δήμων.

Η κατάρτιση και υλοποίηση ενός επιχειρησιακού προγράμματος απαιτεί ενδεδειγμένη οργάνωση και συγκεκριμένα βήματα επιχειρησιακού σχεδιασμού, ώστε να μπορέσει να χαρακτηριστεί επιτυχές²⁰:

Στάδιο 1^ο

Προεργασία και συντονισμός του επιχειρησιακού προγράμματος:

Εδώ πρώτιστο ρόλο είναι η προετοιμασία και η κατάρτιση όλου του επιχειρησιακού πλάνου το οποίο έχει σκοπό να υλοποιήσει ο εκάστοτε δήμος. Κύριοι στόχοι, σε αυτήν την φάση, είναι η καθολική οργάνωση του έργου από την αντίστοιχη Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης καθώς και η διατύπωση των γενικών κατευθυντήριων γραμμών του έργου. Επιπροσθέτως, υποχρέωση του εκάστοτε δήμου σε αυτό το σημείο, είναι η ενημέρωση όλων των αρμοδίων αρχών.

Στάδιο 2^ο

Περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του δήμου:

Σε αυτή την φάση επιχειρείται μια σύντομη περίληψη και αξιολόγηση της παρούσας κατάστασης στην οποία βρίσκεται ο δήμος την δεδομένη χρονική στιγμή. Εδώ ο δήμος αξιολογείται κυρίως ως οργανισμός και πάντοτε με γνώμονα όλους τους θεματικούς τομείς που απαρτίζουν την εκάστοτε δημοτική δομή (σε αυτούς περιλαμβάνεται η οικονομία, η απασχόληση, ο πολεοδομικός σχεδιασμός, ο πολιτισμός, η υγεία, ο αθλητισμός και η ποιότητα ζωής). Η παραπάνω αξιολόγηση της οργάνωσης και της λειτουργίας του δήμου γίνεται βάσει της ανάλυσης SWOT, που αποτελεί το κατεξοχήν εργαλείο για την ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος μίας επιχείρησης και κατά συνέπεια και ενός δήμου. Έτσι η SWOT analysis, όσον αφορά μια δημοτική αρχή, περιλαμβάνει:

²⁰ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αλεξάνδρειας 2015-2019(Β' Φάση: Επιχειρησιακός Σχεδιασμός), Οκτώβριος 2016, σελ. 6.

- Τα τοπικά ζητήματα ανάπτυξης που πρέπει να αντιμετωπιστούν βραχυπρόθεσμα στο εσωτερικό του δήμου, βάσει προτεραιοτήτων.
- Τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα της περιοχής του δήμου ως προς τις τοπικές ιδιαιτερότητες καθώς και τις ανάγκες των πολιτών.
- Τις δυνατότητες και τις αδυναμίες των υπηρεσιών του δήμου καθώς και των νομικών τους προσώπων.
- Τις υφιστάμενες ευκαιρίες και τους περιορισμούς από εξωγενείς παράγοντες όπως το θεσμικό πλαίσιο και τις εθνικές και ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις.

Στάδιο 3^ο

Κατάρτιση του επιχειρησιακού σχεδίου και της στρατηγικής του δήμου²¹:

Σε αυτό το σημείο διατυπώνεται το επιχειρησιακό όραμα καθώς και ο στρατηγικός σχεδιασμός του δήμου. Με την κατάρτιση του επιχειρησιακού πλάνου δίνονται, κατ' ουσίαν, οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του δήμου καθώς και τις γενικές πολιτικές αρχές που θα ακολουθήσει ο δήμος την επόμενη περίοδο.

Στάδιο 4^ο

Συνεργασία με τους όμορους δήμους και την Περιφέρεια²²:

Σκοπός σε αυτή την φάση είναι η συνεχής και υπερτοπική συνεργασία και ανάπτυξη των διαβαθμιδικών συνεργασιών, δηλαδή της Περιφέρειας και του εκάστοτε δήμου. Η αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας όλων των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι ιδιαίτερος σημαντική, αφού οι θεσμοί των Ο.Τ.Α. επιβάλλεται να δρουν συντονισμένα ώστε να υλοποιηθούν, με τον μέγιστο δυνατό τρόπο, ανάλογες δράσεις ή συμφωνίες.

Στάδιο 5^ο

Έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος:

Η έγκριση του επιχειρησιακού σχεδίου του εκάστοτε δήμου καθώς και ο στρατηγικός σχεδιασμός, επιχειρείται μέσω των διαδικασιών διαβούλευσης από τους αρμόδιους φορείς.

²¹ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αλεξάνδρειας 2015-2019(Β' Φάση: Επιχειρησιακός Σχεδιασμός), Οκτώβριος 2016, σελ. 7.

²² Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αλεξάνδρειας 2015-2019(Β' Φάση: Επιχειρησιακός Σχεδιασμός), Οκτώβριος 2016, σελ. 8.

Στάδιο 6^ο

Κατάρτιση του Επιχειρησιακού Σχεδίου²³:

Σε αυτή την φάση, γίνεται η επίσημη κατάρτιση και ο σχεδιασμός του επιχειρησιακού προγράμματος της δημοτικής αρχής. Στο εν λόγω σχέδιο περιλαμβάνονται οι κύριοι άξονες του προγράμματος, τα μέτρα που θα λάβει ο εκάστοτε δήμος καθώς και οι βασικές αρχές χάραξης της αναπτυξιακής πολιτικής του.

Στάδιο 7^ο

Πενταετής Προγραμματισμός Δράσεων και Οικονομικός Προγραμματισμός του Επιχειρησιακού Προγράμματος:

Σε αυτό το στάδιο, υλοποιείται κυρίως ένας οικονομικός προϋπολογισμός των δράσεων καθώς και η ιεράρχηση των αναγκών που θα δρομολογηθούν κατά χρονολογική σειρά. Συγκεκριμένα περιλαμβάνονται, οι εκτιμήσεις των εσόδων και των εξόδων, οι πηγές χρηματοδότησης και η ετήσια κατανομή των εσόδων για την κάλυψη των τρεχουσών αναγκών(δηλαδή των εσόδων και των δαπανών).

Στάδιο 8^ο

Προβολή Δεικτών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης²⁴:

Σε αυτό το στάδιο προσδιορίζονται οι δείκτες βάσει των οποίων θα υλοποιηθεί η παρακολούθηση και αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου. Οι εν λόγω δείκτες αφορούν τα μεγέθη εισροών, εκροών και αποτελέσματος.

Στάδιο 9^ο

Τελική έγκριση του Επιχειρησιακού Σχεδίου:

Σε αυτή την φάση που θεωρείται εντέλει και η τελική της εκπόνησης ενός επιχειρησιακού προγράμματος, απαραίτητη είναι η έγκρισή από όλους του αρμόδιους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης.

²³ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αλεξάνδρειας 2015-2019(Β' Φάση: Επιχειρησιακός Σχεδιασμός), Οκτώβριος 2016, σελ. 9.

²⁴ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αλεξάνδρειας 2015-2019(Β' Φάση: Επιχειρησιακός Σχεδιασμός), Οκτώβριος 2016, σελ. 10.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο :Ο Επιχειρησιακός σχεδιασμός του Δήμου Παλαιού Φαλήρου.

2.1. Ιστορικά στοιχεία του Δήμου Παλαιού Φαλήρου.

Το Φάληρο αναφέρεται από πληθώρα συγγραφέων, από τον Ηρόδοτο ως τον Πausανία. Οι αρχαίοι Φαληρείς ανήκαν στην Αιαντίδα φυλή, που ήταν μία από τις δέκα φυλές της Αθήνας. Ιδρυτής του Φαλήρου αναφέρεται ο τοπικός ήρωας Φάληρος, γιος του Άλκωνα και εγγονός του βασιλιά της Αθήνας Ερεχθέα. Αναφέρεται επίσης ότι ο Φάληρος ήταν ένας από τους Αργοναύτες, οι οποίοι με αρχηγό τον Ιάσωνα πραγματοποίησαν τον 13ο αι. π.Χ. την αργοναυτική εκστρατεία.²⁵

Το αρχαίο Φάληρο αναφέρεται ως το πρώτο και αρχαιότερο επίνειο της Αθήνας, με μεγάλη ανάπτυξη για την εποχή και σημαντική έκταση, καθότι δεν είχε διαμορφωθεί ακόμα κατάλληλα το λιμάνι του Πειραιά. Σύμφωνα με μαρτυρίες της εποχής, πιθανότατα άρχιζε από τις Τζιτζιφιές και έφτανε ως και την σημερινή μαρίνα του Τροκαντερού. Με τα χρόνια και καθώς το λιμάνι του Πειραιά αναβαθμιζόταν (κυρίως την εποχή του Περικλή) το φαληρικό λιμάνι έπεσε πλέον σε δεύτερης δυναμικότητας λιμάνι για την Αθήνα.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός εγκαινίασης του πρώτου μεταφορικού μέσου, του τραμ το 1883 με το οποίο πλέον το Παλαιό Φάληρο συνδεόταν με το Νέο Φάληρο και την Αθήνα. Το έργο ονομάστηκε "Ιπποκίνητος τροχιόδρομος". Μερικά χρόνια αργότερα το 1890, τα άλογα αντικαταστάθηκαν με ατμομηχανή η οποία ήταν ικανή να τραβήξει λίγα βαγόνια με μικρή ταχύτητα. Το 1910 ήρθαν οι ηλεκτροκίνητες μηχανές και το γνωστό σε όλους μας "TRAM". Τα πρώτα αρχοντικά και επαύλεις κτίζονται κοντά στη θάλασσα κατά την περίοδο 1910-1915, από εύπορες οικογένειες που ανακαλύπτουν την ομορφιά του Φαλήρου. Μερικές από αυτές, όπως η έπαυλη «ΚΟΥΛΟΥΡΑ» διασώζονται μέχρι και σήμερα.²⁶

²⁵ Η Ιστορία της Πόλης μας- Αρχαία Ιστορία, Ιστοσελίδα Δήμου Παλαιού Φαλήρου <https://palaiofaliro.gr/i-poli-mas/i-istoria-tis-polis-mas-archea-istoria/> σελ. 1-2.

²⁶ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ. 43.

Κτίριο Κουλουρά 1907 ²⁷

Κτίριο Κουλουρά 2018 ²⁸

Το Φάληρο, μέχρι το 1920 περίπου, ήταν ένα μικρό παραθαλάσσιο χωριό, οι δρόμοι του δήμου φωτίζονταν με φανάρια γκαζιού, τα οποία ήταν σαν έργα τέχνης. Τα σπίτια ήταν πολύ αραιά ενώ υπήρχαν απέραντες εκτάσεις σπαρμένες με σιτάρι, κριθάρι και βρώμη όπως και πολλοί αμπελώνες.

Το 1900 ιδρύθηκε στο Φάληρο ο πρώτος ζωολογικός κήπος της Ελλάδας, ο οποίος όμως έκλεισε άδοξα το 1916 λόγω του Α' παγκοσμίου πολέμου και των οικονομικών προβλημάτων που δημιουργήθηκαν.

²⁷ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλιό Φάληρο 2016, σελ. 43.

²⁸ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλιό Φάληρο 2016, σελ. 43.

Το 1914 μεταφέρθηκε στο Π. Φάληρο η πρώτη αεροπορική σχολή από την Ελευσίνα. Επίσης στο Φάληρο έγινε η πρώτη σχολή τεχνικών αεροπορίας ενώ το 1925 ιδρύθηκε το πρώτο κρατικό εργοστάσιο αεροπλάνων (Κ.Ε.Α.) από την Αγγλική εταιρία Μπλάκμπερν. Στο φαληρικό Δέλτα δημιουργήθηκε και ο πρώτος Αερολιμένας για υδροπλάνα, εγκαινιάζοντας παράλληλα, την 1η Αυγούστου 1926, την πρώτη διεθνή αεροπορική γραμμή Μπρίντεζι - Φάληρο - Κωνσταντινούπολη. Το 1974, αρκετοί ομογενείς από την Κωνσταντινούπολη εγκαταστάθηκαν στο Παλαιό Φάληρο, όπου αποτελούν μια ιδιαίτερα ζωντανή κοινότητα. Αργότερα αναπτύσσεται και εμπορικά λόγω της εξάπλωσης του πληθυσμού προς τα νότια προάστια, κατέχοντας μέχρι σήμερα εξέχουσα θέση στις προτιμήσεις των κατοίκων του Λεκανοπεδίου.²⁹

Οι Θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004, έφεραν σημαντικές αλλαγές στο Παλαιό Φάληρο ³⁰:

- Επέστρεψε το τραμ στην παραλιακή λεωφόρο (Λεωφόρος Ποσειδώνος), ως μέρος των έργων που έγιναν για την συγκοινωνία της Αθήνας για τους αγώνες.
- Σταμάτησε τη λειτουργία του ο Ιππόδρομος στο Φαληρικό Δέλτα και μεταφέρθηκε στο Ολυμπιακό Κέντρο Ιππασίας στο Μαρκόπουλο Αττικής. Ο Ιππόδρομος λειτούργησε στο Δέλτα από τις 18 Φεβρουαρίου του 1925 έως την 1 Μαρτίου του 2003. Μόλις έφυγε ο Ιππόδρομος, ο χώρος στον οποίο βρισκόταν αγοράστηκε από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος όπου σήμερα λειτουργεί το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ). Περιλαμβάνει τις νέες εγκαταστάσεις της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος και της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, καθώς και το Πάρκο Σταύρος Νιάρχος.
- Κατασκευάστηκε το Κλειστό Γυμναστήριο Φαλήρου στο Φαληρικό Δέλτα όπου φιλοξενήθηκαν οι αγώνες Τάε Κβο Ντο και Χειροσφαίρισης. Πρόκειται για ένα σύγχρονο γυμναστήριο που μπορεί να φιλοξενήσει μέχρι και 4.000 θεατές.

2.2 Τα γεωγραφικά στοιχεία του δήμου Παλαιού Φαλήρου.

Το Παλαιό Φάληρο βρίσκεται στο νότιο τμήμα του νομού Αττικής είναι μια παραλιακή περιοχή της νότιας Αθήνας, και απέχει περίπου 9 χλμ. από το κέντρο της Αθήνας. Η απόσταση που πρέπει να διανύσει κανείς για να φθάσει στο μεγαλύτερο

²⁹ Σύγχρονη Ιστορία, Ιστοσελίδα Δήμου Παλαιού Φαλήρου, <https://palaiofaliro.gr/i-poli-mas/sigchroni-istoria/> σελ. 1-2.

³⁰ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ. 45-46.

λιμάνι της χώρας (του Πειραιά) είναι περίπου 13 χλμ. από το κέντρο του Π. Φαλήρου. Το μέσο σταθμικό υψόμετρο του δήμου είναι 5 μέτρα.³¹

Ο δήμος Παλαιού Φαλήρου συνορεύει με τους παρακάτω 4 δήμους:

- ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
- ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ
- ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
- ΑΛΙΜΟΥ

Πιο συγκεκριμένα, φαίνεται να γειτνιάζει, νοτιοανατολικά με τον δήμο Αλίμου, βορειοανατολικά με τον δήμο Νέας Σμύρνης, ανατολικά με τον δήμο Αγίου Δημητρίου και βόρεια με τον δήμο Καλλιθέας. Από τον νότο το φυσικό όριο του δήμου είναι ο Σαρωνικός.

Οι κυριότεροι οδικοί άξονες του δήμου είναι η πολυσύχναστη λεωφόρος Ποσειδώνος, η λεωφόρος Αμφιθέας και η λεωφόρος Συγγρού (τμήμα αυτής) που οδηγούν στο κέντρο της Αθήνας και τέλος οι τρεις κομβικοί για την πόλη δρόμοι Αγίου Αλεξάνδρου, Αχιλλέως, και Αγίας Βαρβάρας.³²

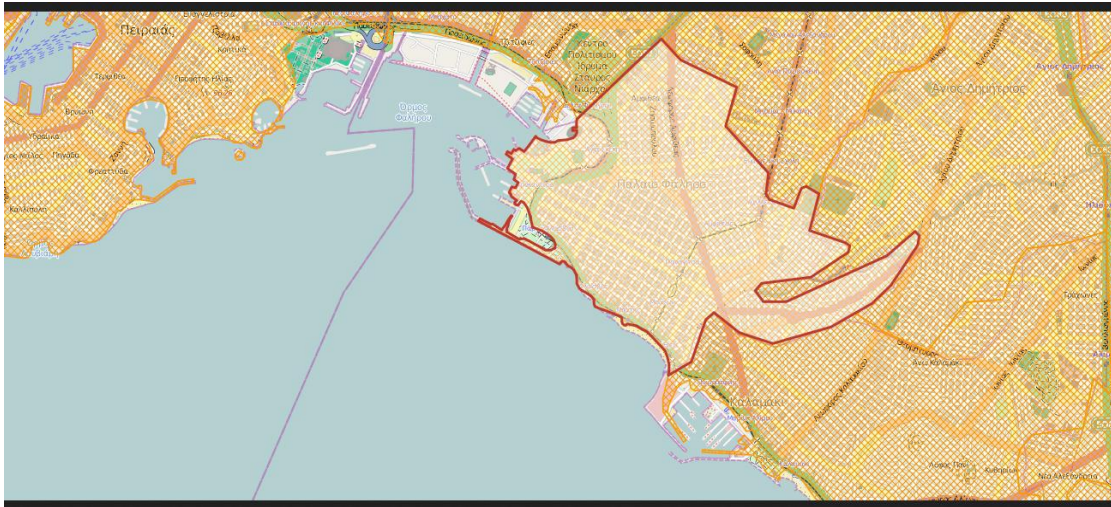
Σαν δήμος εντάσσεται στο πολεοδομικό συγκρότημα της πρωτεύουσας και κυρίως αποτελείται από αστική δόμηση. Λόγο της παραλιακής ζώνης του έχει ανακηρυχθεί ως τουριστικός δήμος και αυτό φαίνεται καθώς παρουσιάζει τουριστική ανάπτυξη (ξενοδοχεία, οργανωμένες πλαζ, εστιατόρια κλπ.) η όποια ενισχύθηκε τα τελευταία χρόνια.

Το Παλαιό Φάληρο παρουσιάζει ιδιαίτερα αναπτυξιακά στοιχεία και σε αυτό βοηθά η συνεχής ανάπτυξη τη ευρύτερης ζώνης του παραλιακού μετώπου.

Αυτή οφείλεται στους χειρισμούς σε θέματα ανάπλασης του περιβάλλοντος, αξιοποίησης του χώρου για δημιουργία πάρκων αναψυχής και κέντρων αθλητισμού καθώς και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των δημοτών. Με αυτόν τον τρόπο το ευρύτερο παραλιακό μέτωπο του δήμου (σε συνεργασία με τους όμορους δήμους και την πραγματοποίηση ενός συνεχόμενου ‘‘ φωτοτουριστικού ’’ μετώπου) ακτινοβολεί σαν πόλος έλξης όχι μόνο για τους κατοίκους του δήμου αλλά και για τους επισκέπτες – τουρίστες , και φυσικά με τον τρόπο του συμβάλει και σε οικονομικά για τον δήμο στοιχεία.

³¹Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.24.

³²Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ. 25.

Όρια Δήμου Παλαιού Φαλήρου³³

Προστατευόμενες περιοχές

Στο Δήμου Παλαιού Φαλήρου περιλαμβάνεται το ρέμα της Πικροδάφνης, που είναι μια από της ευαίσθητες περιοχές του νομού Αττικής και βρίσκεται υπό την ‘προστασία’ της περιφέρειας και των δήμων με κριτήριο την οικολογική και αισθητική του αξία. Ακόμη το ρέμα της Πικροδάφνης χρήζει ιδιαίτερης σημασίας διότι είναι ένα από τα ρέματα του νομού Αττικής με σημαντική οικολογική και υδραυλική λειτουργία στο λεκανοπέδιο.

Η λεκάνη απορροής του έχει έκταση 20,93km² και διαπερνά 8 δήμους Καισαριανής, Βύρωνα, Ηλιούπολης, Δάφνης –Υμηττού, Αγίου Δημητρίου, Νέας Σμύρνης, Παλαιού Φαλήρου και Αλίμου.

Αξίζει να σημειώσουμε πως η εύρυθμη λειτουργία του ρέματος επιφέρει σημαντικά οφέλη (περιβαλλοντικά, οικολογικά, κοινωνικά και αισθητικά) στους Δήμους, την Περιφέρεια Αττικής και την κοινωνία γενικότερα.

2.3 Τα δημογραφικά στοιχεία του δήμου.

Πληθυσμός

Ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου Παλαιού Φαλήρου ανέρχεται σε 64.021 κατοίκους, σύμφωνα πάντα με την απογραφή του 2011. Αυτό το ποσοστό αντιστοιχεί στο 0,59%

³³ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλιό Φάληρο 2016, σελ. 27.

του μόνιμου πληθυσμού της χώρας. Οι δημότες (μόνιμος) πληθυσμός του δήμου είναι 48,666 κάτοικοι.

Σύμφωνα με ιστορικά στοιχεία απογραφών ο μέγιστος πληθυσμός του Παλαιού Φαλήρου καταγράφηκε στην απογραφή του 2001 και ήταν 64.759 κάτοικοι, ενώ ο ελάχιστος ήταν 53.273 κάτοικοι και καταγράφηκε στην απογραφή του 1981.

Τέλος αξίζει να αναφέρουμε πως με βάση την απογραφή του 2011 οι γυναίκες υπερτερούν κατά 5.163 των ανδρών δηλαδή σε ποσοστό 8%.

Γενικές πληροφορίες ³⁴

Μεγάλη Γεωγρ. Ενότητα: ΑΤΤΙΚΗ

Αποκεντρωμένη Διοίκηση: Αττικής

Περιφέρεια: Αττικής

Περιφερειακή Ενότητα: ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δήμος: ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ

Τοπ. ή Δημ. Κοινότητα:

Επίσημη Ονομασία: το Παλαιόν Φάληρον

Έδρα Δήμου: Παλαιό Φάληρο

Υψόμετρο: 20

Κωδικός Οικισμού: 4808000001

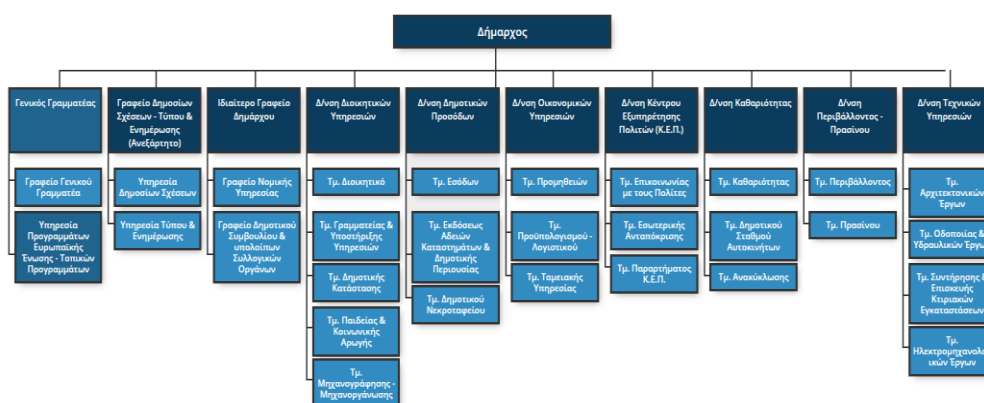
Γεωγραφικό Μήκος: 23.6965509958

Γεωγραφικό Πλάτος : 37.9264228770

Γεωγραφικό Διαμέρισμα: Στερεά Ελλάδα

Νομός: ΑΤΤΙΚΗ

2.4 Το οργανόγραμμα του δήμου Παλιού Φαλήρου.

³⁴ Παλαιό Φάληρο, Ιστοσελίδα Buk.gr <https://buk.gr/el/poli-perioxi/palaio-faliro> σελ.1-2.

2.5 Το όραμα του δήμου Παλαιού Φαλήρου.

Το όραμα του Δήμου Παλαιού Φαλήρου είναι, η δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων, ώστε ο τόπος να αποτελέσει ελκυστικό και ποιοτικό πολιτιστικό τουριστικό προορισμό και η παροχή υψηλών ποιοτικών υπηρεσιών, ώστε να ικανοποιούνται οι ανάγκες των πολιτών του δήμου και των επισκεπτών.

Ο Δήμος γνωρίζοντας ότι κύριος ρόλος της Τ.Α είναι η διαχείριση και η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, χαράζει και εφαρμόζει πολιτικές, με σκοπό την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών στους πολίτες και την τοπική ανάπτυξη σε οικονομικό κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο. Η αρχή της ισότητας προς όλους τους πολίτες, η λειτουργία εγγύτερα στον πολίτη και τα προβλήματα του και η ευθύνη για τις βασικές υλικοτεχνικές υποδομές και κοινωνικές υπηρεσίες, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την βελτίωση της ποιότητας ζωής και την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης.

Σε συνθήκες δημοσιονομικής πίεσης και έλλειψης πόρων ο Δήμος Παλαιού Φαλήρου καταφέρνει να λειτουργεί με αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα ανταποκρινόμενος στις προσδοκίες των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Τέλος η αναγκαιότητα των μεταρρυθμίσεων και η αναδιοργάνωση της Δ.Δ αποτελεί μέριμνα του Δήμου. Προκειμένου να ανταποκριθεί στις νέες εξελίξεις και απαιτήσεις προβαίνει στις δέουσες ενέργειες³⁵ :

- Εγκατάσταση νέων λογισμικών σε εφαρμογή νέων διατάξεων.
- Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο.
- Εφαρμογή για καταστήματα.
- Οικονομική διαχείριση.
- Καταγραφή και εφαρμογή δημόσιας περιουσίας.
- Ψηφιακές υπογραφές.
- Ηλεκτρονικοί διαγωνισμοί.
- Ηλεκτρονική τήρηση αποθήκης δήμου.
- Ηλεκτρονικό ΚΕΠ.
- Διαδικασίες ενημέρωσης και πληροφόρησης πολιτών ηλεκτρονικά.

³⁵ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλιό Φάληρο 2016, σελ.232.

2.6 Το επιχειρησιακό σχέδιο του δήμου Παλαιού Φαλήρου.

Α) Στρατηγικός Σχεδιασμός και Όραμα Δήμου

Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός του Δήμου αποτελείται από 4 Άξονες :

Άξονας 1: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής.

Άξονας 2: Κοινωνική Πολιτική-Παιδεία-Πολιτισμός και Αθλητισμός.

Άξονας 3: Τοπική Οικονομία-Απασχόληση.

Άξονας 4: Βελτίωση της Διοικητικής και της Οικονομικής Ικανότητας.

Παρακάτω θα αναφερθούν οι άξονες του στρατηγικού σχεδιασμού , τα μετρά του Δήμου και οι στόχοι για την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος.

Άξονας 1^ο ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ³⁶

ΜΕΤΡΟ 1^ο «ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ»

Οι στόχοι του δήμου είναι:

- Προστασία περιβάλλοντος.
- Διατήρηση, φροντίδα – συντήρηση τοπίου.
- Επέκταση χώρων πρασίνου.
- Αναβάθμιση - βελτίωση ποιότητας ζωής πολιτών.

ΜΕΤΡΟ 2^ο «ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ³⁷»

Στόχοι του δήμου για το μέτρο είναι:

- Εκτέλεση έργων αστικής ανάπτυξης.
- Συντήρηση και επισκευή αστικού ιστού.
- Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις -Αστική κινητικότητα.

ΜΕΤΡΟ 3^ο «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ»

³⁶ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.235-236.

³⁷ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.237.

Στόχοι για το μετρό είναι οι εξής :

- Συντήρηση - επισκευή – επέκταση Δικτύων υποδομών.
- Ανάπτυξη - δημιουργία νέων Δικτύων υποδομών.

ΜΕΤΡΟ 4^ο «ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ»

Σε αυτό το μετρό βλέπουμε τους εξής στόχους :

- Βελτίωση τομέα Καθαριότητας.
- Βελτίωση προγραμμάτων ανακύκλωσης.
- Δράσεις κινητοποίησης πολιτών και επιχειρήσεων.
- Διαχείριση αποβλήτων.
- Λειτουργία υπηρεσιών.

ΜΕΤΡΟ 5^ο «ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ»³⁸

Στο τελευταίο μέτρο για τον άξονα του περιβάλλοντος ο στόχος του δήμου είναι :

- Ενέργειες - Δράσεις πολιτικής προστασίας.

Άξονας 2^{ος} ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ³⁹

ΜΕΤΡΟ 1^ο «ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ»

Οι στόχοι του δήμου είναι :

- Εφαρμογή προγραμμάτων υγείας – πρόληψης.
- Διατήρηση υφιστάμενων δομών και παρεχόμενων υπηρεσιών και ανάπτυξη - ενίσχυση τους.
- Ανάπτυξη κοινωνικών δράσεων σε θέματα υγείας – πρόληψης.
- Δημιουργία νέων δομών και προγραμμάτων.

³⁸ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλιό Φάληρο 2016, σελ.238.

³⁹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλιό Φάληρο 2016, σελ.240-242.

ΜΕΤΡΟ 2^ο «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ»

Στο μέτρο αυτό ο δήμος έχει τους εξής στόχους :

- Διατήρηση υφιστάμενων κοινωνικών δομών και ανάπτυξη - ενίσχυση τους.
- Ανάπτυξη κοινωνικών δράσεων.
- Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση πολιτών.
- Δημιουργία συνεργασιών με άλλες οργανώσεις.

ΜΕΤΡΟ 3^ο «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ»⁴⁰

Στόχοι για τον δήμο είναι οι παρακάτω :

- Συντήρηση και αναβάθμιση υποδομών.
- Δράσεις ανάπτυξης και ενημέρωσης.
- Δράσεις υποστήριξης και επιβράβευσης νέων ατόμων.
- Επένδυση στην εκπαίδευση δια βίου μάθησης.

ΜΕΤΡΟ 4^ο « ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ»

Στόχοι του μέτρου είναι :

- Διατήρηση Υπαρχουσών πολιτιστικών - αθλητικών εκδηλώσεων.
- Προωθητικές δράσεις για πολιτιστικές -αθλητικές εκδηλώσεις.
- Αναβάθμιση δημοτικής βιβλιοθήκης.
- Συντήρηση – επισκευή αθλητικών εγκαταστάσεων.
- Αξιοποίηση προγραμμάτων Ε.Ε.

Άξονας 3^οΣ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ⁴¹

ΜΕΤΡΟ 1^ο «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»

Στόχοι του δήμου είναι :

- Δράσεις για την ανάπτυξη συνεργασιών με τοπικές επιχειρήσεις και επαγγελματικούς φορείς.
- Υποστήριξη επιχειρήσεων και ενίσχυση τοπικής αγοράς.
- Προώθηση καινοτομίας και τεχνολογίας.

⁴⁰ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.243-246.

⁴¹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.247-249.

- Βελτίωση και ανάπτυξη υπηρεσιών του δήμου.
- Εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τη λειτουργία επιχειρήσεων, στα πλαίσια της εξυπηρέτησης των νέων επιχειρηματιών, ώστε να αναβαθμισθεί το επίπεδο της επιχειρηματικότητας.

ΜΕΤΡΟ 2^ο « ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ »

Εδώ οι στόχοι του δήμου είναι οι εξής :

- Πληροφόρηση, ενημέρωση και υποστήριξη για ευκαιρίες απασχόλησης, κατάρτισης κλπ.
- Δράσεις ενίσχυσης του τοπικού εργατικού δυναμικού, σε θέματα εργασιακής απασχόλησης και ενημέρωση αυτού στις μεταβολές που προκύπτουν.
- Δράσεις ενίσχυσης της τοπικής αγοράς (προβολή τοπικών επιχειρήσεων μέσα από την ιστοσελίδα του Δήμου κλπ.).

ΜΕΤΡΟ 3^ο «ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ»

Οι στόχοι στο μέτρο αυτό είναι :

- Ενέργειες για την ενίσχυση του θεσμού της εθελοντικής αιμοδοσίας.
- Ανάπτυξη συνεργασιών με φορείς που δραστηριοποιούνται σε θέματα κοινωνικού χαρακτήρα.
- Δράσεις κοινωνικής πολιτικής (π.χ. κοινωνικά παντοπωλεία, κοινωνικά φαρμακεία, τράπεζα εθελοντικής προσφοράς υπηρεσιών κλπ.).
- Αξιοποίηση και δράσεις των ομάδων εργασίας υποστήριξης απόρων, ευπαθών ομάδων και κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων.

Άξονας 4^ο ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΜΕΤΡΟ 1^ο «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ⁴²»

Οι στόχοι του δήμου είναι :

- Βελτίωση των ηλεκτρονικών παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Παροχή υπηρεσιών Internet στους πολίτες σε επιλεγμένα σημεία της πόλης.

⁴² Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.250-251.

- Ενημέρωση δημοτών από ηλεκτρονική πλατφόρμα δήμου ακόμα και Αμφίδρομη επικοινωνία.

ΜΕΤΡΟ 2^ο «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ»

Στόχοι στο μέτρο αυτό του δήμου είναι :

- Διαμόρφωση νέου Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας.
- Διοικητική αναδιοργάνωση του Δήμου.
- Δράσεις για την αξιολόγηση της απόδοσης των υπηρεσιών.
- Ενίσχυση της διαφάνειας των θεσμών της κείμενης νομοθεσίας.
- Αναβάθμιση του υφιστάμενου εξοπλισμού - συμπληρωματική προμήθεια νέου.
- Παροχή των πλέον σύγχρονων και ποιοτικών δημοτικών υπηρεσιών με το μικρότερο δυνατό κόστος τόσο για τον Δήμο όσο και για τους πολίτες.

ΜΕΤΡΟ 3^ο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ»

Στόχοι στο μέτρο αυτό του δήμου είναι :

- Αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας.
- Μείωση των λειτουργικών εξόδων.
- Βελτίωση των ενεργειών για τα έσοδα.
- Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων.
- Αξιοποίηση ΕΣΠΑ.

ΜΕΤΡΟ 4^ο «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ»

Με τους εξής στόχους :

- Ενέργειες για την ενίσχυση των υπηρεσιών του Δήμου.
- Συνεχή επιμόρφωση – κατάρτιση στα συνεχώς νέα δεδομένα που διέπουν τους ΟΤΑ.
- Μέτρα για την εσωτερική πληροφόρηση του προσωπικού για τα τρέχοντα θέματα που το αφορούν.
- Ανακατανομή του ανθρώπινου δυναμικού με βάση τα προσόντα και τον όγκο των δραστηριοτήτων.
- Ενέργειες για τη διάγνωση των αναγκών βελτίωσης των προσόντων του προσωπικού.

- Προγραμματισμός αναγκών ανθρώπινου δυναμικού στις επιμέρους υπηρεσίες.

B) Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

Σκοπός του είναι η ανάλυση του στρατηγικού σχεδιασμού, ώστε να είναι εφικτή η πραγματοποίηση των στόχων που έχουν τεθεί.

Πιο κάτω θα αναφέρουμε τις δράσεις του δήμου προκειμένου να αναλυθεί ο τρόπος υλοποίησής των στόχων του.

Άξονας 1^{0Σ} ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

ΜΕΤΡΟ 1^ο «ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ⁴³»

Οι στόχοι που έθεσε ο δήμος λοιπόν μπορούν να πραγματοποιηθούν κατά το δυνατό με τις εξής δράσεις :

- Ανάπλαση – ανάδειξη πράσινης διαδρομής .
- Διατήρηση– συντήρηση πάρκου μαρίνας, προστασία του υπάρχοντος φυσικού περιβάλλοντος.
- Αναπλάσεις χώρων πρασίνου σε πάρκα, πλατείες, παιδικές χαρές, όχθες ρέματος πικροδάφνης και τέλος διαζώματος λεωφόρου Αμφιθέας.
- Εργασίες περίξ του ρέματος Πικροδάφνης και ανάδειξη τοπίου.
- Απεντομώσεις – μυοκτονίες και περιποίηση φυσικού περιβάλλοντος για την προστασία του και των δημοτών.

ΜΕΤΡΟ 2^ο «ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ⁴⁴»

Οι δράσεις για τους στόχους του δήμου στο μέτρο αυτό είναι :

- Ανακατασκευή – επισκευή πολιτιστικού κέντρου Φλοίσβου και πλατείας γύρω από το πολιτιστικό κέντρο.
- Δημιουργία χώρων αναψυχής και αθλητισμού (π.χ. πάρκα, υπαίθρια γυμναστήρια, skate roll κ.α.) καθώς και επισκευή σε υπάρχουσες υποδομές.

⁴³ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.235.

⁴⁴ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.236.

- Ολοκλήρωση του κλειστού γυμναστηρίου, (έργο υπό κατασκευή).
- Ανακατασκευή – συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων πάρκου αναψυχής Τροκαντερού.
- Έργα αντικατάστασης λαμπτήρων με νέα τεχνολογία (led) και εξοικονόμησης ενέργειας.
- Έργα αναβάθμισης περιοχής πέριξ του δημοτικού νεκροταφείου (π.χ. ηλεκτροφωτισμού και οδοποιίας).
- Έργα δημιουργίας ποδηλατοδρόμου σε όλο το δήμο, και κυρίως στο παραλιακό μέτωπο.
- Καταγραφή κυκλοφοριακών προβλημάτων και προώθηση μέσων μαζικής μεταφοράς.
- Μελέτη για την δημιουργία δημοτικού χώρου στάθμευσης.
- Μελέτη ενημέρωση και παρατήρηση για την κάλυψη του δημοτικού αστικού λεωφορείου με τον καλύτερο δυνατό τρόπο ώστε οι δημότες να διευκολύνουν την καθημερινή μετακίνηση τους στο κέντρο του δήμου και τα πέριξ αυτού.

ΜΕΤΡΟ 3^ο «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ»

Όσον αφορά τους στόχους στο μέτρο των υποδομών οι δράσεις του δήμου είναι⁴⁵ :

- Επισκευή αστικού ιστού (πεζοδρομίων και δρόμων) στο παραλιακό μέτωπο και στο κέντρο του δήμου, καθώς και όπου αλλού εντός του δήμου χρήζει συντήρησης το δίκτυο.
- Συντήρηση ανακατασκευή σε όλα τα δημόσια κτήρια (σχολεία, αθλητικά κέντρα, παιδικοί σταθμοί, βιβλιοθήκη και δημαρχείο).
- Επισκευή και συντήρηση σε εξοπλισμό δημοτικών κτιρίων (π.χ. καυστήρων και ανελκυστήρων).
- Ανακατασκευή περίφραξης δημοτικού νεκροταφείου.
- Συντήρηση πυροσβεστικών μέσων (εντός δημοτικών κτιρίων και στους δρόμους της πόλης).
- Έργα αναβάθμισης αρδευτικού χαρακτήρα σε πάρκα, πλατείες, παιδικές χαρές καθώς και στο διάζωμα της λεωφόρου Αμφιθέας.

ΜΕΤΡΟ 4^ο «ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ⁴⁶»

⁴⁵ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.237.

⁴⁶ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.237-238.

Οι δράσεις του δήμου για την καθαρότητα είναι :

- Προμήθεια νέων κάδων καθώς και συντήρηση υφιστάμενων.
- Προμήθεια κάδων ανακύκλωσης υλικών.
- Προμήθεια επιστήλιων καλαθιών.
- Αξιοποίηση εγκατάστασης υπογείων κάδων.
- Ανανέωση στόλου και προσπάθεια για την πρόσληψη περισσότερων υπαλλήλων.
- Ενημέρωση ευαισθητοποίηση πολιτών για θέματα ανακύκλωσης.
- Μελέτη για την δημιουργία σταθμού περισυλλογής σκουπιδιών και αποβλήτων εντός του δήμου.
- Δημιουργία ομάδας δράσης για την ενημέρωση σε σχολεία και την ευαισθητοποίηση σε νεαρή ηλικία για θέματα που αφορούν το περιβάλλον και την ανακύκλωση.

Όσον αφορά τα θέματα αποβλήτων οι δράσεις του δήμου είναι οι εξής :

- Αναζήτηση μεθόδων διαχείρισης αποβλήτων.
- Εκπαίδευση προσωπικού από κείμενη νομοθεσία.
- Συμμετοχή σε προγράμματα με δράσεις διαχείρισης αποβλήτων.
- Εφαρμογή μέτρησης ρύπανσης .

ΜΕΤΡΟ 5^ο «ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ»

Οι δράσεις για τους στόχους του δήμου σε θέματα πολιτικής προστασίας είναι :

- Σύνταξη σχεδίων δράσεων για την προστασία των πολιτών σε θέματα έκτακτης ανάγκης.
- Μεριμνά για εξοπλισμό.
- Συνεργασία με εφένδρους ενόπλων δυνάμεων για ενημέρωση αξιολόγησης καταστάσεων.
- Συνεργασία με όμορους δήμους.
- Δημιουργία ομάδας ενημέρωσης πολιτών, δράσεις για την ενημέρωσή τους.

Άξονας 2^{ος} ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΜΕΤΡΟ 1^ο «ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ⁴⁷»

Οι δράσεις στο μέτρο αυτό σε σχέση με τους στόχους του δήμου είναι :

- Δημιουργία δημοτικών ιατρείων και φαρμακείων με εθελοντική προσφορά ιατρών.
- Διατήρηση τράπεζας αίματος.
- Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών από γραφεία πρόνοιας του δήμου
- Συνέχιση εφαρμογής προγράμματος smart care καθώς και διατήρηση προγράμματος παιδικής παχυσαρκίας.
- Διασφάλιση χορηγήσεων αδειών στάθμευσης για ΑΜΕΑ
- Συνεργασίες με ιατρικό κέντρο και μαιευτήριο «ΡΕΑ» για πρόνοια στους κατοίκους του δήμου.
- Ανάπτυξη και διατήρηση του προγράμματος τηλεϊατρικής
- Διατήρηση κέντρου κοινότητας.
- Συνεργασίες με επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο χώρο αυτό και εδρεύουν στον δήμο.
- Δράσεις ενημερώσεις δημοτών σε δημόσια κτίρια του δήμου (ημερίδες και συνέδρια για την υγεία και την πρόνοια).

ΜΕΤΡΟ 2^ο «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ⁴⁸»

Οι στόχοι που έθεσε ο δήμος για την κοινωνική μέριμνα μπορούν να επιτευχθούν με τις ακόλουθες δράσεις :

- Προσπάθειες ανάπτυξης και βελτίωσης των δομών (Κοινωνικό συσσίτιο, παντοπωλείο, φαρμακείο).
- Στελέχωση προσωπικού και εθελοντών στις κοινωνικές δομές.
- Λειτουργία κέντρου κοινότητας.
- Υποστήριξη της στέγης θηλέων “ΑΓ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ”.
- Δράσεις ενσωμάτωσης μεταναστών και προσφύγων καθώς και απεξαρτημένων ατόμων .
- Δράσεις στήριξης ευπαθών ομάδων (τρίτη ηλικία, ορφανά, πολύτεκνοι, οικογένειες οικονομικά ασθενέστερες).

⁴⁷ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.241-242.

⁴⁸ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.243.

- Κοινωνική εργασία για όσους έχουν καταδικαστεί για πλημμελήματα και δεν μπορούν να εξαγοράσουν την ποινή.
- Συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη γονέων .

ΜΕΤΡΟ 3^ο «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ⁴⁹»

Οι δράσεις για τους στόχους του δήμου στο μέτρο αυτό είναι :

- Επισκευή, συντήρηση και αναβάθμιση των υπαρχουσών υποδομών.
- Συνδρομή στην εκτέλεση έργων και ανακατασκευής ή επέκτασης σε εγκαταστάσεις των ΝΠΔΔ.
- Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων.
- Επιβράβευση επιτυχόντων μαθητών για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Επαγγελματικός προσανατολισμός νέων.
- Συμμετοχή μαθητών και σχολείων σε προγράμματα δράσεων τους δήμου (περιβάλλον, αθλητισμός, πολιτισμός).
- Προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών Α' εκπαίδευσης κατά τους θερινούς μήνες.
- Συνδιοργάνωση με τη σχολική κοινότητα για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων εκπαιδευτικού χαρακτήρα με την συμμετοχή επιστημόνων.
- Λειτουργία κέντρου εκπαίδευσης ενηλίκων , προσπάθεια σύνδεσης τους με προγράμματα καταπολέμησης ανεργίας.

ΜΕΤΡΟ 4^ο « ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ⁵⁰»

Οι στόχοι που έθεσε ο δήμος λοιπόν μπορούν να πραγματοποιηθούν κατά το δυνατό με τις εξής δράσεις :

- Ενίσχυση δράσεων αθλητικών φορέων.
- Διοργάνωση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων με συμβολή ακόμα και από σημαντικούς ανθρώπους της τέχνης του αθλητισμού και των επιστημών.
- Εμπλουτισμός παρεχόμενων αθλητικών προγραμμάτων καθώς και πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- Βελτίωση αθλητικών δομών.

⁴⁹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.244.

⁵⁰ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.245-246.

- Στήριξη πολιτιστικών και αθλητικών συλλόγων.
- Προώθηση μαζικού αθλητισμού στην νεολαία.
- Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων.
- Προώθηση πολιτιστικών δράσεων και υποδομών.
- Ενημέρωση δημοτών για σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος εντός του δήμου.

Άξονας 3^{ος} ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΜΕΤΡΟ 1^ο «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ⁵¹»

Οι δράσεις του δήμου στο μέτρο ανάπτυξης των υποδομών για την τοπική οικονομία είναι οι παρακάτω :

- Ενίσχυση και ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικότητας.
- Προώθηση νέων επιχειρήσεων και στήριξη υπαρχουσών.
- Υποστήριξη νέων τεχνολογιών και τηλεπικοινωνιών, καινοτόμες δραστηριότητες.
- Κατάρτιση κανονισμού χρήσης γης για εμπορικά κέντρα.
- Συνεργασίες με φορείς ιδιωτικού τομέα για συνδιοργάνωση εκδηλώσεων προς την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας.
- Συνεργασία με τοπικούς φορείς για πραγματοποίηση εκδηλώσεων για προσέλκυση νέων επισκεπτών.
- Προσπάθεια συνεργασίας μεταξύ μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την δημιουργία ολοκληρωμένων αλυσίδων αξίας.

ΜΕΤΡΟ 2^ο « ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

Οι δράσεις που έθεσε ο δήμος εδώ είναι :

- Αξιοποίηση χρηματοδοτήσεων (ΕΣΠΑ) απασχόληση ανέργων σε κοινωφελείς δομές.
- Ενεργοποίηση οργανισμών και φορέων για σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων, για εκπαίδευση και επιχειρηματικότητα.
- Προώθηση νέων επιχειρήσεων δημιουργία για ευκαιρίες νέων θέσεων εργασίας.
- Ανάπτυξη συμβουλευτικών υπηρεσιών και προγραμμάτων καθοδήγησης (επιμόρφωση προσωπικού - ανθρώπινου δυναμικού).

⁵¹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλιό Φάληρο 2016, σελ.248.

- Υποστήριξη στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας
- Συνεργασία του δήμου με αρμοδίους φορείς (Περιφέρεια, Ε.Ε.Τ.Α.Α).

ΜΕΤΡΟ 3^ο «ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ⁵²»

Οι δράσεις του δήμου στο μέτρο είναι οι εξής :

- Συνεργασία με εθελοντικές ομάδες (συμμετοχή σε οργανωμένες εθελοντικές δράσεις για την βελτίωση της καθημερινότητας του δημότη).
- Συνεργασία με ΜΚΟ για την ενίσχυση των δράσεων του Δήμου (καθαρισμός βυθού παραλιακού μετώπου, καθαρισμός ρέματος κλπ.).
- Δράσεις κοινωνικής πολιτικής σε συνεργασία με τα κοινωνικά ιατρεία, φαρμακεία και παντοπωλεία.
- Προσπάθεια συνεργασίας με όμορους δήμους για έργα ανάπτυξης της νότιας Αττικής.
- Συνεργασία με δήμους όλης της χώρας για εθελοντικές συνεργασίες σε θέματα κοινωνικών δράσεων.

Άξονας 4^{ος} ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ⁵³

ΜΕΤΡΟ 1^ο «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ»

Οι δράσεις που έθεσε ο δήμος εδώ είναι :

- Αξιοποίηση εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την εξυπηρέτηση του πολίτη.
- Συνεχή ενημέρωση ιστοσελίδας του Δήμου και βελτίωση αυτής.
- Τουριστική προβολή μέσω της ιστοσελίδας.
- Παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε επιλεγμένα σημεία της πόλης (βιβλιοθήκη δήμου, δημαρχείο κλπ.) καθώς και προώθηση ευρυζωνικότητας.
- Ανάπτυξη ηλεκτρονικών συναλλαγών με τον δήμο για της επιχειρήσεις και τους πολίτες..

⁵² Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.249.

⁵³ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.250-252.

ΜΕΤΡΟ 2^ο «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ»

Δράσεις στο μέτρο αυτό του δήμου είναι :

- Αναδιαμόρφωση οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας.
- Αναδιοργάνωση στην διοικητική δομή του δήμου.
- Δημιουργία ομάδας αξιολόγησης και αποδοχής προσωπικού, προσπάθεια αντιμετώπισης εσωτερικών προβλημάτων.
- Αναβάθμιση εξοπλισμού και ηλεκτρονικών εφαρμογών για μεγαλύτερη και καλύτερη αποδοτικότητα.

ΜΕΤΡΟ 3^ο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ»

Στο μέτρο αυτό ο δήμος παραθέτει τις εξής δράσεις :

- Μείωση λειτουργικών εξόδων δήμου και αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας προς οικονομικό όφελος του δήμου.
- Ενέργειες για την αναζήτηση νέων πηγών εσοδών .
- Αξιοποίηση χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.
- Συντήρηση και αναβάθμιση υφιστάμενου εξοπλισμού και οχημάτων για την μείωση κόστους. .
- Βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης προϋπολογισμού, απολογισμού και οικονομικών δεικτών.

ΜΕΤΡΟ 4^ο «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ»

με τους εξής δράσεις :

- Προγραμματισμός αναγκών ανθρώπινου δυναμικού.
- Ενίσχυση της συμμετοχικότητας και της διαβούλευσης του προσωπικού στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
- Παρακίνηση ανάπτυξης δεξιοτήτων.
- Αξιοποίηση της κινητικότητας για την στελέχωση των υπηρεσιών που εκλείπουν.
- Ανακατανομή προσωπικού και αρμοδιοτήτων αυτού.
- Προώθηση συνεργασιών.

2.7 Η Swot analysis του δήμου Παλιού Φαλήρου.

2.7.1 Ο ορισμός της Swot analysis.

Ο αποτελεσματικότερος τρόπος για μια επιχείρησης (ή έναν οργανισμό) να αναλύσει το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον της είναι να χρησιμοποιήσει ως εργαλείο την ανάλυση swot. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί να λάβει σημαντικές αποφάσεις σε σχέση με τους στόχους της, έτσι ώστε να γίνει εφικτή η επίτευξή τους.

Κατά την ανάλυση swot η επιχείρηση ή ο οργανισμός αξιολογεί τα δυνατά και αδύναμα σημεία καθώς και τις απειλές και ευκαιρίες που δημιουργούνται.⁵⁴

2.7.2 Η Swot ανάλυση του Δήμου Παλαιού Φαλήρου.

❖ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

Ο Δήμος Παλαιού Φαλήρου παρόλο του αστικού του περιβάλλοντος και λόγω του νομικού πλαισίου προστασίας των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στην περιοχή, της σημαντικής αρχιτεκτονικής, πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς, και του θαλάσσιου μετώπου, διαθέτει ένα πολύ αξιόλογο φυσικό περιβάλλον. Θα μπορούσε μάλιστα πολύ εύκολα να χαρακτηριστεί ένας από τους αστικούς δήμους με την σημαντικότερη αξιοποίηση φυσικού περιβάλλοντος⁵⁵.

Παρόλα αυτά βέβαια υπάρχουν ακόμα μεγάλα περιθώρια βελτίωσης για το περιβάλλον, με κατάλληλες βελτιώσεις σε θέματα απόδοσης και με φιλικότερες τεχνολογίες για το περιβάλλον.

Μέριμνα του δήμου λοιπόν είναι η βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος για την καλύτερη ζωή των πολιτών στην πόλη και ο σχεδιασμός για την πολιτική προστασία,

⁵⁴ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλιό Φάληρο 2016, σελ.134-136.

⁵⁵ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλιό Φάληρο 2016, σελ.132.

αυτό είναι εφικτό με τον κατάλληλο σχεδιασμό και προγραμματισμό διαφόρων ενεργειών.

Ορισμένα λοιπόν στοιχεία για τον Δήμο Παλαιού Φαλήρου σχετικά με τις αδυναμίες, τις απειλές, τις ευκαιρίες που έχει και τα δυνατά σημεία του αναφέρονται παρακάτω⁵⁶.

Δυνατά σημεία⁵⁷ :

- i. Αξιοποίηση γειτνίασης με θάλασσα, προβολή και ανάδειξη παραλιακού μετώπου.
- ii. Σημαντική συνεργασία με εθελοντικές ομάδες, δράσεις που αφορούν ενέργειες για το περιβάλλον και την προστασία του.
- iii. Καθαροί κοινόχρηστοι χώροι, ικανοποιητική συνεργασία δημοτών σε δράσεις ανακύκλωσης και καθαριότητας.
- iv. Οργάνωση πολλών πολιτιστικών – κοινωνικών δράσεων για όλους του πολίτες.
- v. Ενέργειες προστασίας, περιποίησης και αναβάθμισης της περιοχής που περνά το ρέμα της Πικροδάφνης καθώς και του ιδίου.

Αδύναμα σημεία :

- i. Μεγάλο οδικό δίκτυο με συνέπεια εμφάνισης συχνών προβλημάτων οδοποιίας
- ii. Αυξημένος όγκος οχημάτων και ελλιπής χώρος στάθμευσης, συχνά προβλήματα κυκλοφοριακού χαρακτήρα.
- iii. Αδυναμία αντιμετώπισης εντόμων και τρωκτικών με αποτέλεσμα την αύξηση του πληθυσμού τους .
- iv. Συμπαντικά προβλήματα με απόρριψη λυμάτων και μπαζών στο ρέμα της Πικροδάφνης.
- v. Συχνά προβλήματα στο δίκτυο ύδρευσης και αποχετεύσεως.

Ευκαιρίες⁵⁸ :

- i. Οργάνωση σημαντικών εκδηλώσεων με σκοπό την προβολή του δήμου και την ανάδειξη του.
- ii. Αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

⁵⁶ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.124-127.

⁵⁷ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.154-158.

⁵⁸ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.160-172.

- iii. Ενέργειες για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών του δήμου
- iv. Αξιοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων της Ε.Ε.
- v. Συντήρηση και περεταίρω προσπάθεια ανάδειξης του υπάρχοντος φυσικού περιβάλλοντος (θαλάσσιου και χερσαίου).
- vi. Εφαρμογές αντιμετώπισης για τα προβλήματα αύξησης πληθυσμού εντόμων και τρωκτικών στο παραλιακό μέτωπο και το ρέμα της Πικροδάφνης.

Απειλές :

- i. Περιορισμένη χρηματοδότηση λόγω των οικονομικών συνθηκών στην χώρα μας.
- ii. Άγνοια και ελλιπής ενημέρωση δημοτών για προβλήματα, μη άρτια συνεργασία σε πολλά θέματα με τον δήμο.
- iii. Συνεχείς και συχνές νομοθετικές αλλαγές.
- iv. Πυκνά δομημένο αστικό περιβάλλον.
- v. Σημαντικά προβλήματα και αδυναμίες σε θέματα διαχείρισης, κρίσεων και πολιτικής προστασίας, μεταξύ τοπικής αυτοδιοίκησης, περιφέρειας και υπουργείων.

❖ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ – ΠΑΙΔΕΙΑ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Οι τοπικές αρχές, αφουγκράζονται με πιο άμεσο τρόπο τα προβλήματα των πολιτών, και έχουν σαν χρέος να αναζητούν πόρους για την υλοποίηση των ενεργειών τους, καθώς και να δρουν για την κατάρτιση και επιμόρφωση του προσωπικού σε θέματα κοινωνικής πολιτικής.⁵⁹

Ο Δήμος στέκεται και θα συνεχίσει να είναι δίπλα στον πολίτη και ιδιαίτερα στις ευπαθείς ομάδες, προσφέροντας αλληλεγγύη και υποστήριξη μέσω κοινωνικών δομών και αναπτύσσοντας κοινωνικά προγράμματα και δράσεις. Αυτό είναι εφικτό είτε με ίδιους πόρους του Δήμου είτε αξιοποιώντας χρηματοδοτικά προγράμματα. Στόχος του δήμου είναι η κοινωνική ευημερία, η προστασία του πολίτη, η δια βίου μάθηση αλλά και η κατάλληλη εκπαίδευση, ακόμη η γνώση για την πολιτιστική κληρονομιά και τέλος η προτροπή ειδικά των νεών στον αθλητισμό.

Αναλύοντας λοιπόν τον άξονα αυτόν του εξωτερικού περιβάλλοντος ο Δήμος έχει τα εξής στοιχεία για την ανάλυση swot⁶⁰ :

⁵⁹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλιό Φάληρο 2016, σελ.139-140.

⁶⁰ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλιό Φάληρο 2016, σελ.158-172.

Δυνατά σημεία :

- i. Εφαρμογή θεσμού κοινωνικού παντοπωλείου, φαρμακείου και ιατρείου.
- ii. Λειτουργία τράπεζας αίματος και υπηρεσιών τηλεϊατρικής.
- iii. Οργανωμένες αθλητικές εγκαταστάσεις.
- iv. Λειτουργία πολλών πολιτιστικών κέντρων με κατάλληλες εγκαταστάσεις.
- v. Κοινωνικές - πολιτιστικές – αθλητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε συνεργασία με άλλους δήμους (εντός και εκτός Αττικής) η ακόμα και με Ν.Π.Δ.Δ.

Αδύναμα σημεία⁶¹ :

- i. Δυσκολίες συντήρησης εγκαταστάσεων λόγω υψηλού κόστους.
- ii. Έλλειψη σε θέματα κοινωνικών παροχών, κυρίως εθελοντών.
- iii. Μη ικανοποιητική ενημέρωση πολιτών σε θέματα δράσεων για κοινωνικές παροχές.
- iv. Ανεπαρκής φύλαξη υπαίθριων εγκαταστάσεων και προβλήματα καταστροφής δημοτικής περιουσίας.
- v. Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού και μη επαρκή τεχνογνωσία.

Ευκαιρίες :

- i. Ενέργειες για επέκταση κοινωνικών δράσεων.
- ii. Συνεργασίες για την βοήθεια ευπαθών κοινωνικών ομάδων.
- iii. Αξιοποίηση χορηγιών και προσφοράς.
- iv. Ενέργειες κοινωνικής αλληλεγγύης και εθελοντισμού.

Απειλές :

- i. Συνεχώς αυξανόμενος πληθυσμός ατόμων που χρήζουν βοήθεια μέσω κοινωνικών ενεργειών δήμου
- ii. Περιορισμός χρηματοδότησης λόγω οικονομικής κρίσης της χώρας
- iii. Αδυναμία συντήρησης υποδομών παιδείας, υγείας και πρόνοιας, αθλητισμού και πολιτισμού
- iv. Αδιαφορία καταστροφής δημοτικής και δημόσιας περιουσίας από ορισμένους πιθανόν αδιάφορους πολίτες.

❖ ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

⁶¹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.162-165.

Η τοπική ανάπτυξη και η ενίσχυση της τοπικής οικονομίας κάθε δήμου μπορεί να επιτευχθεί με την συνεργασία όλων των δήμων των νοτίων προαστείων Αττικής. Ο υπερτοπικός χαρακτήρας επιτρέπει την ανάπτυξη κοινών δράσεων των δήμων (πιθανόν και της περιφέρειας) που βρίσκονται στο παραλιακό μέτωπο και έχει ως αποτέλεσμα την κοινωνική ευημερία και ασφάλεια. Ένα ακόμα χαρακτηριστικό στοιχείο που έχει συμβάλει στη διαμόρφωση του πολιτιστικού χαρακτήρα της πόλης του Παλαιού Φαλήρου είναι οι πρόσφυγες Κωνσταντινουπολίτες οι οποίοι αφίχθηκαν το 1964, και οι οποίοι μέχρι και σήμερα συνεχίζουν δυναμικά τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες τους στην τοπική κοινωνία του Φαλήρου⁶².

Τέλος αξίζει να αναφέρουμε κάποια σημαντικά έργα για την τοπική ανάπτυξη του δήμου και την ανάπτυξη της οικονομίας του, τα οποία βέβαια σχετίζονται με την ανάπλαση του φαληρικού όρμου σε συνεργασία με την περιφέρεια Αττικής. Τα δυο αυτά έργα υπερτοπικού και τοπικού, για τον δήμο, χαρακτήρα είναι πρώτον η δημιουργία μιας αντιπλημμυρικής ζώνης στο παραλιακό μέτωπο και η παράλληλη κατασκευή νέου υπερσύγχρονου οδικού άξονα που ενώνει το δήμο Παλαιού Φαλήρου με όλους τους δήμους στα νότια προάστια μέχρι τον Πειραιά (και επόμενος το έργο αυτό είναι αξιοσημείωτο). Και δεύτερον το έργο για την παραλιακή πεζογέφυρα στην παραλιακή λεωφόρο στο ύψος του φλοίσβου, έργο το οποίο συμβάλει ξεκάθαρα στην βελτίωση πρόσβασης των πολιτών στο ήδη αναπτυγμένο παραλιακό μέτωπο της μαρίνας του δήμου.⁶³

Δυνατά σημεία⁶⁴ :

- i. Αυξανόμενη αναγνωρισιμότητα του δήμου Παλαιού Φαλήρου στον τουριστικό τομέα.
- ii. Εξωστρέφεια και καινοτόμες ιδέες από τις αρμόδιες αρχές του δήμου.
- iii. Αξιοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων που αφορούν την απασχόληση.
- iv. Μεγάλο δίκτυο μεταφορικών μέσων που εξυπηρετεί την πρόσβαση στο δήμο.
- v. Πραγματοποίηση τοπικών γεγονότων πολιτιστικού ενδιαφέροντος και ψυχαγωγίας πολιτών.

Αδύναμα σημεία :

- i. Μη οργανωμένη και προγραμματισμένη συνεργασία δήμου με επιχειρήσεις.

⁶² Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.175-176.

⁶³ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.192-195.

⁶⁴ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.188-192.

- ii. Μη συμμετοχή σε συνέδρια και εκθέσεις για τον τουρισμό.
- iii. Αδυναμία ανάπτυξης και προώθησης καινοτομίας επιχειρήσεων.
- iv. Έλλειψη επαγγελματικών επενδύσεων.
- v. Πολλά και συχνά κυκλοφοριακά προβλήματα και μεγάλο πρόβλημα με την έλλειψη χώρων στάθμευσης.

Ευκαιρίες :

- i. Πόλος έλξης για τον τουρισμό.
- ii. Δυνατότητα υλοποίησης βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.
- iii. Επιδίωξη συνεργασιών με ΜΚΟ / ΑΜΚΕ για αντιμετώπιση ανεργίας και προώθηση απασχόλησης.
- iv. Προώθηση τουριστικού τομέα.
- v. Χρήση των νέων δυνατοτήτων σύγχρονης τεχνολογίας.

Απειλές :

- i. Μειωμένες ευκαιρίες απασχόλησης.
- ii. Υψηλή φορολογία φυσικών και νομικών προσώπων.
- iii. Έλλειψη στην ενημέρωση του τουριστικού τομέα.
- iv. Χαμηλό επενδυτικό κεφάλαιο λόγω έλλειψης χρηματοδότησης.
- v. Αδυναμία προσέγγισης για συνεργασία με ΜΚΟ λόγω αμφισβήτησης τρόπου δράσης τέτοιων οργανισμών.

❖ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Ο δήμος προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των καιρών, βάση των αλλαγών που έχουν επέλθει στο σύστημα με τα χρόνια σε οικονομικό, πολιτιστικό, πολιτικό και κοινωνικό τομέα, στοχεύει στην βελτίωση βασικών συντελεστών της διοικητικής ικανότητας του. Αυτό σημαίνει πως για να αντιμετωπίσουν με αποφασιστικότητα οι δυσλειτουργίες της διοίκησης θα πρέπει να στοχεύσει σε ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού, την βελτίωση και αξιοποίηση στο μέγιστο βαθμό της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και του τεχνολογικού τομέα πληροφόρησης και επικοινωνίας⁶⁵.

Συνεπώς ο δήμος θα πρέπει να μπορεί να αξιοποιήσει με ηλεκτρονικό πλέον τρόπο τον χειρισμό του ανθρώπινου δυναμικού του, την αξιολόγηση του και την αποτελεσματικότητά του και επιπλέον να στοχεύσει σε ένα σύστημα ηλεκτρονικών πληροφοριών για την ενημέρωση κοινωνικοοικονομικών στοιχείων του δήμου. Έτσι ώστε να μπορεί να ελέγχει πλέον και το ανθρώπινο

⁶⁵ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.197-198.

δυναμικό και την περιουσιακή του κατάσταση και την οικονομική του λειτουργία.

Δυνατά σημεία⁶⁶ :

- i. Ύπαρξη προσωπικού με ανώτερη εκπαίδευση εμπειρία και ικανότητα με βάση τη προϋπηρεσία τους.
- ii. Σχετικά σύγχρονος εξοπλισμός (που φέρει δυνατότητες βελτίωσης και μικρή πιθανότητα αντικατάστασης).
- iii. Επαρκή διάθεση εξοπλισμού σε όλους τους υπαλλήλους οποιοδήποτε πόστου του δήμου.
- iv. Δυνατότητα περαιτέρω αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας.

Αδύναμα σημεία :

- i. Μη επαρκή στελέχωση από ανθρώπινο δυναμικό σε τομείς τεχνολογικού χαρακτήρα κυρίως.
- ii. Μη επαρκή εφαρμογή ελέγχου αξιολόγησης ανθρώπινου δυναμικού και οικονομικών πόρων του δήμου.
- iii. Ανάγκη βελτίωσης συστημάτων μηχανογράφησης.
- iv. Μη ύπαρξη κεντρικού συντονισμού σε θέματα του δήμου.

Ευκαιρίες :

- i. Πληθώρα λογισμικών και εφαρμογών για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη λειτουργία του δήμου.
- ii. Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων.
- iii. Συντονισμός εκπαίδευσης και κατάρτισης προσωπικού μέσω σεμιναρίων.
- iv. Διαδικασίες συντονισμού του δήμου με άλλες δημόσιες αρχές (σε ηλεκτρονικό επίπεδο).

Απειλές :

- i. Περιορισμός προλήψεων και Έλλειψη στελέχωσης ηγετικών στελεχών.
- ii. Μη ορθή τοποθέτηση προσωπικού σε αντίστοιχες θέσεις εργασίας.
- iii. Χρονοβόρα και δυσλειτουργική προς την χρήση αναβάθμισης τεχνολογικού εξοπλισμού.

⁶⁶ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.203-208.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: Ο Επιχειρησιακός σχεδιασμός του Δήμου Σπάρτης.

3.1 Τα κύρια χαρακτηριστικά του επιχειρησιακού σχεδιασμού του δήμου Σπάρτης.

Ο επιχειρησιακός στρατηγικός σχεδιασμός του δήμου Σπάρτης, καταρτίστηκε για την περίοδο 2015-2019, με κύριο στόχο τον έλεγχο της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας του εν λόγω δήμου, στην εφαρμογή των μακροπρόθεσμων στόχων που αυτός έθεσε, για την προαναφερθείσα τετραετία.

Οι κύριοι στόχοι του προγράμματος αποτυπώνονται, συνοπτικά, με τους κάτωθι τρόπους⁶⁷ :

- ❖ Την μακροπρόθεσμη προώθηση του τοπικού χαρακτήρα του δήμου υπό τα πρότυπα ενός οργανισμού.
- ❖ Την πλήρη κατανόηση του εσωτερικού σχεδιασμού του δήμου και της ανάπτυξής του ως οργανισμού.
- ❖ Την αगाστή συνεργασία του δήμου με τους τοπικούς και κοινωνικούς φορείς καθώς και την διαρκή συνεργασία με του υπόλοιπους δήμους του νομού αλλά και της περιφέρειας Πελοποννήσου.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός του δήμου αποτελεί το αρτιότερο εργαλείο για την κατανόηση των ιδιομορφιών του εν λόγω δήμου και ως κύριο στόχο έχει την αναπτυξιακή πολιτική που δύναται να εφαρμοστεί. Τα κύρια χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου εκπονήματος συνοψίζονται ως εξής⁶⁸:

- ❖ Αποτελεί το αρτιότερο εργαλείο για την πλήρη κατανόηση των ικανοτήτων και των μελλοντικών δυνατοτήτων του δήμου Σπάρτης και των νομικών προσώπων αυτού, αφού καλύπτει μια ευρεία γκάμα θεμάτων που αφορούν την καθημερινή λειτουργία του δήμου, την ανάλυση της παρούσας κατάστασης, των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο δήμος αλλά και των μελλοντικών ζητημάτων που πρόκειται να δημιουργηθούν στο μέλλον. Υπό την έννοια αυτή, δρά με τρόπο προληπτικό.
- ❖ Καταρτίζεται ως ένα πενταετές αναπτυξιακό πρόγραμμα δράσεως. Με τον τρόπο αυτό αποτυπώνονται όχι μόνο οι μελλοντικές δυνατότητες και τα ζητήματα που δύναται να προκύψουν αλλά και η αποστολή και το όραμα που έχουν οι ιθύνοντες για την πορεία του οργανισμού σε τοπικό, περιφερειακό αλλά και εθνικό επίπεδο.

⁶⁷ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 6-7.

⁶⁸ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 6.

- ❖ Η σύνταξη του επιχειρησιακού σχεδιασμού του εκάστοτε δήμου, αποτελεί τον κύριο μοχλό της μελλοντικής προγραμματικής διαδικασίας που έχει ως σκοπό την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων του οργανισμού.
- ❖ Το πενταετές επιχειρησιακό σχέδιο, θέτει μονοετείς στόχους εκπλήρωσης των δράσεων του, ώστε ο έλεγχος να καθίσταται αποτελεσματικότερος από τις αρμόδιες υπηρεσίες.
- ❖ Η κατάρτιση του προγράμματος απαιτεί την αгаστή συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων για την ολοκλήρωση του εν λόγω εκπονήματος. Συγκεκριμένα, αφορά τους αιρετούς φορείς των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, τις τοπικές ομάδες κοινωνικού ή οικονομικού ενδιαφέροντος ενώ όλη η διαδικασία είναι απαραίτητο να τελεσθεί, υπό την επίβλεψη των αντιστοίχων φορέων της κεντρικής κυβέρνησης.
- ❖ Η αξιοποίηση ενός ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος του δήμου έχει ως κύριο στόχο την εξέλιξη των οικονομικών δεικτών επίδοσης (έσοδα, δαπάνες, πόρους, εκροές κλπ.) με σκοπό τον έλεγχο της επίτευξης των ετήσιων αποτελεσμάτων⁶⁹.

3.2 Συνοπτικό πλαίσιο του δήμου Σπάρτης και γενικά χαρακτηριστικά.

3.2.1 Ιστορική αναδρομή.

Η περιοχή που είναι τοποθετημένη στον σημερινό δήμο Σπάρτης έχει μακράιωνη ιστορία, η οποία χρονολογείται περίπου από το 1.100 π.Χ. Η σημερινή τοποθεσία της βρίσκεται στους ανατολικούς πρόποδες του Ταυγέτου, νότια από το κέντρο της αρχαίας ομώνυμης πόλης. Μετά την ένδοξη ιστορία της κατά την διάρκεια της αρχαϊκής και κλασσικής περιόδου αλλά και της ανάδειξης της σε ηγέτιδα δύναμη μέσα στον Πελοποννησιακό χώρο, η περιοχή εγκαταλείφθηκε αφού απώλεσε την αίγλη της μετά τις νικηφόρες εκστρατείες του Βασιλέα Φιλίππου του Β' και την κατάκτηση της περιοχής από το Βασίλειο των Μακεδόνων. Οι Ρωμαϊκές κατακτήσεις στον ελλαδικό χώρο δημιούργησαν μεγαλύτερα εσωτερικά προβλήματα στην ήδη παρηκμασμένη πόλη, μέχρι και την ολοκληρωτική κατάρρευσή της το 146 π.Χ. Εν αντιθέσει με άλλες ελληνικές πόλεις, η Σπάρτη συνέχισε να κατοικείται τόσο κατά την διάρκεια των Ρωμαϊκών όσο και των Βυζαντινών χρόνων. Κατά την διάρκεια της Τουρκοκρατίας η περιοχή εξεγέρθη πολλάκις χωρίς όμως επιτυχία. Στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα του 1821 η περιοχή θα προβάλει σθεναρή αντίσταση με την αρωγή των Μανιατών, οι οποίοι παρέμειναν ανυπότακτοι καθ' όλη την διάρκεια της Οθωμανικής κυριαρχίας. Στις 20 Οκτωβρίου του 1834 αποφασίζεται, επί βασιλείας του Όθωνα, η ανοικοδόμηση της πόλης στην παλαιά της θέση. Το

⁶⁹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 7.

πολεοδομικό της σχέδιο διακρινόταν από συμμετρικά οικοδομικά τετράγωνα τα οποία συγκλίνουν προς την ακρόπολη της ομώνυμης πόλης. Η Σπαρτιατική πρωτεύουσα διακρίνεται μέχρι και τις μέρες μας για την αρίστη ρυμοτομία της, το βελτιωμένο σύστημα ύδρευσης της, την οικονομική της ευμάρεια, που στηρίζεται κατά κύριο λόγο στην αγροτική της παραγωγή καθώς και στο έντονο πολιτιστικό της υπόβαθρο.

3.2.2 Δημογραφικά και Γεωμορφολογικά στοιχεία της περιοχής.

Ο πληθυσμός του δήμου Σπάρτης διαμορφώθηκε στις 35.259 κατοίκους μετά την διαδικασία απογραφής του 2011, ενώ από το 1960 και έπειτα παρατηρήθηκε η συνεχής ανοδική δημογραφική πορεία του. Πάντως από το 2001 και μετά παρατηρήθηκε μια σημαντική μείωση του πληθυσμού του δήμου, της τάξεως του 3,5%. Η συνένωση έξι δημοτικών ενοτήτων και πενηνταδύο τοπικών κοινοτήτων, δημιούργησαν τη σημερινή πληθυσμιακή μορφή του δήμου με την εφαρμογή του προγράμματος⁷⁰ «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και από της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Σχέδιο Καλλικράτης».⁷¹ Η έκταση του νέου δήμου υπολογίζεται στα 1.181,90 τ.χλμ και αφορά το 32,5% της συνολικής έκτασης του νομού Λακωνίας.

Θέλοντας να χαρακτηρίσουμε την δημοτική ενότητα με γεωμορφολογικά κριτήρια, θα μπορούσαμε να πούμε ότι πρόκειται για έναν ηπειρωτικό δήμο, ο οποίος υπολείπεται σε ακτογραμμή και εκτάσεις εσωτερικών υδάτων ενώ το σύνολο του ρεύεται μόνο από τον ποταμό Ευρώτα⁷². Πάντως σε ένα γενικό πλαίσιο επρόκειτο για έναν δήμο που διαθέτει μεγάλους και απόκρημνους ορεινούς όγκους, όπως π.χ. το βουνό του Ταϋγέτου και ελάχιστες πεδινές περιοχές και αφορά κυρίως την περιοχή της κοιλάδας του Ευρώτα.

3.2.3 Τα συστατικά στοιχεία του δήμου Σπάρτης.

Για την πλήρη κατανόηση του επιχειρησιακού σχεδιασμού του δήμου Σπάρτης, απαραίτητο θα ήταν να παρατεθούν τα στοιχεία που συνθέτουν τον δομικό χαρακτήρα του εν λόγω δήμου. Αυτό κρίνεται απαραίτητο ώστε να μπορούσαμε να ερμηνεύσουμε το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του οργανισμού και εν τέλει να εξάγουμε τις στρατηγικές επιδιώξεις που έχει θέσει ο δήμος για τα έτη 2015-2019.

⁷⁰ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ.12-13.

⁷¹ Πρόκειται για την εφαρμογή του νόμου 3852/2010 του Προγράμματος Καλλικράτης.

⁷² Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ.19.

Συγκεκριμένα τίθενται παρακάτω οι καίριοι πυλώνες καθώς και τα χαρακτηριστικά τους, ως οδηγός για τις στρατηγικές επιλογές του δήμου Σπάρτης.

❖ Αξιοποίηση Φυσικών Πόρων :

- Ορυκτά : Στην γενικότερη περιοχή που καλύπτει ο δήμος Σπάρτης το μόνο αξιοποιήσιμο κομμάτι ορυκτών πόρων στο οποίο μπορεί να γίνει εκμετάλλευση είναι αυτό των λατομείων-μαρμάρων, των λατομείων αδρανών υλικών καθώς και ακόμα ένα ακόμα λατομείο αδρανών, το οποίο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μεγάλο εργοτάξιο οδοποιίας⁷³.
- Ύδατα : Ο δήμος Σπάρτης αξιοποιεί κυρίως τους υδάτινους πόρους του σε τρεις τομείς. Ο πρώτος και κύριος τομέας είναι η άρδευση όπου και χρησιμοποιείται σε ετήσια βάση το 96,57% της κατανάλωσης υδάτινων πόρων. Δεύτερος τομέας είναι η ύδρευση όπου εδώ η χρήση ανέρχεται στο 2,72% και τέλος η αξιοποίηση για βιομηχανικούς σκοπούς όπου καταλαμβάνει μόλις το 0,71% των προαναφερθέντων. Οι απολήψεις νερού για τις παραπάνω ενέργειες είναι αποτέλεσμα δύο πηγών, του ιδιωτικού (με πηγάδια και γεωτρήσεις) και του δημόσιου (με δέσεις από υδατορέματα και κυρίως πηγές)⁷⁴.
- Δάση : Στον δήμο Σπάρτης περίπου το 61% της συνολικής έκτασης του καλύπτεται από δάση και ημι-φυσικές περιοχές, τα οποία παράγουν ποικίλες μορφές ανανεώσιμων πόρων όπως η υλοτομία ,οι δευτερεύουσες καρπώσεις, τα αρωματικά φυτά καθώς και ένα από τα σημαντικότερα σημεία ανάπτυξης της μελισσοκομίας, που για δεκαετίες αποτέλεσε κύρια απασχόληση μεγάλου μέρους του πληθυσμού της⁷⁵.
- Έδαφος : Το έδαφος ως μέσο, με πεπερασμένο αριθμό έκτασης και ποσότητας, είναι μη ανανεώσιμος φυσικός πόρος ενώ λαμβάνει τα χαρακτηριστικά του από ένα σύνολο παραγόντων όπως : γεωλογικά, κλιματικά, φυσικοχημικά, βιολογικά και γεωμορφολογικά κριτήρια. Η αξιοποίηση των εδαφών του δήμου Σπάρτης περιορίζεται κυρίως στην γεωργική χρήση δηλαδή τις καλλιέργειες καθώς και στην χρήση δασικών περιοχών ως βοσκοτόπια⁷⁶.
- Ενέργεια : Ο δήμος Σπάρτης αξιοποιεί κυρίως την βιομάζα (ξυλεία για θέρμανση, χρήση υπολειμμάτων γεωργικών βιομηχανιών της ελιάς, θέρμανση) , την ηλιακή ενέργεια (ηλιακοί θερμοσίφωνες, φωτοβολταϊκά σε ταράτσες και γεωργικές εκτάσεις) καθώς και την

⁷³ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ.53.

⁷⁴ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ.54-56.

⁷⁵ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ.56-59.

⁷⁶ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ.59.

υδάτινη ενέργεια από υδατορέματα(μικρές υδροηλεκτρικές μονάδες),μορφές ενέργειας που, ως επί των πλείστων, είναι όλες ανανεώσιμες⁷⁷.

❖ Τοπική Οικονομία – Απασχόληση – Ανεργία :

Για την καλύτερη κατανόηση της τοπικής οικονομίας θα ήταν ορθό, να λάβουμε υπόψη τα δημογραφικά στοιχεία ώστε να υπολογιστεί ο «ενεργός» πληθυσμός και να καταλήξουμε σε ασφαλή συμπεράσματα. Σύμφωνα με την τελευταία δημογραφική καταγραφή του 2011, έδειξε ότι το εργατικό δυναμικό του δήμου Σπάρτης ανέρχεται στις 13.900 δημότες, αριθμός που αποτελεί το 38,91% του συνολικού πληθυσμού του νομού Λακωνίας (35.723 δημότες εν συνόλω). Εδώ να τονίσουμε ότι οι απασχολούμενοι κατά την τελευταία δημογραφική απογραφή, ανέρχονταν σε 11.879 πολίτες οι οποίοι και απασχολούνται και στους τρεις τομείς της παραγωγικής διαδικασίας και αποτελούν το 33,69% του συνόλου του δήμου. Σε αντιδιαστολή, οι μη απασχολούμενοι υπολογίζονται σε 23.800 και αποτελούν το 67,5% του συνολικού πληθυσμού του εν λόγω δήμου. Στον πρωτογενή τομέα συγκεκριμένα το ποσοστό απασχόλησης φτάνει το 24,35% και δραστηριοποιείται σε τομείς όπως⁷⁸ :

- Η δενδροκαλλιέργεια : Επικεντρώνεται κυρίως στην παραγωγή της λαδολιάς και ελιών καλαμών καθώς και σε μικρότερο βαθμό στην καλλιέργειες καστανιών και καρυδιών, ενώ συμπληρωματικά υπάρχουν και καλλιέργειες πατάτας, σιτηρών, αμπελιού, συκεών και άλλων παρόμοιων δεντροκαλλιεργειών.
- Η κτηνοτροφία : Αν και σε μικρότερο βαθμό, η ανάπτυξη κτηνοτροφικών μονάδων στον δήμο έχει σημαίνοντα ρόλο στην παραγωγή κρέατος από βοοειδή ενώ συγχρόνως έχουν δημιουργηθεί πρότυπες μονάδες παραγωγής χοιροτροφίας και αγελαδινού κρέατος.
- Η Ιχθυοκαλλιέργεια : Η ανάπτυξη του τομέα έχει αύξοντα ρυθμό τα τελευταία χρόνια, με καινοτόμες και πρωτοποριακές μονάδες παραγωγής όπως αυτή στην Τ.Κ. Καστορείου όπου εκτρέφονται πολλά είδη ψαριών όπως πέστροφα, σολομός και οξύρυγχος.

Στον δευτερογενή τομέα το ποσοστό της απασχόλησης στον δήμο Σπάρτης αγγίζει το 14,73% , ποσοστό το οποίο είναι το υψηλότερο σε τοπικό επίπεδο στην περιφερειακή ενότητα της Λακωνίας⁷⁹. Οι τομείς με την μεγαλύτερη ανάπτυξη είναι αυτοί της βιοτεχνίας και της μεταποίησης, με κύρια δραστηριότητα στην ελαιοτριβεία, την

⁷⁷ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ.60.

⁷⁸ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 114-117.

⁷⁹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 117-118.

αλλαντοποιεία, τις μονάδες παραγωγής χυμών, σιδηρουργεία και άλλα. Κατά το παρελθόν και ο κατασκευαστικός κλάδος σημείωνε ανοδική τάση αλλά λόγω της έντονης ύφεσης και την αποβιομηχανοποίηση της χώρας καθώς και τις καθυστερήσεις από την αρχαιολογική υπηρεσία εξαιτίας του μεγάλου αριθμού αρχαιοτήτων κατά τις εκσκαφές. Ο τριτογενής τομέας απασχόλησης είναι αυτός με την μεγαλύτερη δημογραφική κάλυψη του ενεργού πληθυσμού στο δήμο της Σπάρτης, όπου απασχολεί το 60,92% του συνόλου. Κύρια σημεία του είναι το εμπόριο, που ασχολείται στον μεγαλύτερο βαθμό με τα τοπικά παραγόμενα προϊόντα του πρωτογενή τομέα αλλά, δεν λείπουν και τα καταστήματα λιανικής και χονδρικής πώλησης, οι αντιπροσωπεΐες και οι λοιπές εμπορικές επιχειρήσεις. Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι ως πρωτεύουσα του νομού στην πόλη της Σπάρτης εδρεύουν όλοι οι οργανισμοί, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα (Υπηρεσίες Υγείας, Πρόνοιας, Δημοσίων Έργων κ.α.). Σημαντικό ρόλο για την ανάπτυξη της οικονομίας του δήμου έχουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας⁸⁰.

❖ Τουρισμός :

Λόγω του αυξανόμενου ενεργού ρόλου που καλείται να καλύψει ο τουρισμός με τα έσοδα του στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν αποτέλεσμα της κρίση που διέρχεται η Ελλάδα, όλοι οι δήμοι συμπεριλαμβανομένου και του δήμου Σπάρτης έχουν εντάξει τον τουρισμό ως μείζονος οικονομικής σημασίας ζήτημα. Αν και ο δήμος Σπάρτης διαθέτει μεγάλη ποικιλία τουριστικών πόρων η μέση παραμονή στον δήμο είναι εξαιρετικά χαμηλή μετρούμενη σε διανυκτερεύσεις που αντιστοιχούν σε κάθε ξενοδοχειακό πελάτη. Ο δήμος δεν επιλέγεται ως τόπος παραθερισμούς αλλά κυρίως ως προορισμός Σαββατοκύριακου ή σταθμός για την περαιτέρω παραθέρηση σε κοντινά τουριστικά θέρετρα. Για να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη του τουρισμού στον δήμο το αυτοτελές Τμήμα Τουρισμού Σπάρτης διεξήγαγε μελέτη υπό την μορφή ερωτηματολογίου σε δημότες και επισκέπτες το διάστημα 22/4/2015 ως 12/5/15 με αντικείμενο την «Ταυτότητα του προορισμού, η τουριστική ταυτότητα για το Δήμο Σπάρτης» όπου και υπέδειξε ότι τρία είναι τα σημαντικά στοιχεία που πρέπει να υπάρξει βελτίωση στον δήμο για την αύξηση του τουρισμού. Αυτά είναι οι ελλείψεις υποδομές και υπηρεσίες των αρχαιολογικών χώρων, το γεγονός ότι η ιστορία δεν προβάλλεται σωστά και η σύνδεση με την υπόλοιπη Πελοπόννησο⁸¹.

Σε αυτό το σημείο θα ήταν ορθό να αναφερθούμε στους άξονες και στα μέτρα του στρατηγικού σχεδιασμού του δήμου Σπάρτης . Πιο συγκεκριμένα οι άξονες είναι τέσσερις :

⁸⁰ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 118-119.

⁸¹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 119-122.

❖ 1^{ος} Άξονας : Το περιβάλλον και η ποιότητα ζωής.

Οι κύριες πτυχές που αναφέρεται αυτός άξονας είναι τα μέτρα και οι δράσεις που θα προβεί ο δήμος για την βελτιστοποίηση της ζωής των δημοτών του, και αφορούν μέτρα όπως: η προστασία του περιβάλλοντος, η χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση, αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων, βελτίωση και επέκταση του οδικού δικτύου, η διαχείριση αποβλήτων και υδάτινων πόρων κ.α.⁸².

❖ 2^{ος} Άξονας :Κοινωνική πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός.

Στον άξονα αυτό θα περιληφθούν μέτρα και δράσεις που στόχο θα έχουν την στήριξη ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων και την υποστήριξη ατόμων με την θέληση και υποχρέωση, για την οργάνωση ενός συστηματικού τρόπου παροχής υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης. Επίσης μεγάλη σημασία θα δοθεί και στους άλλους τομείς⁸³.

❖ 3^{ος} Άξονας : Τοπική Οικονομία και Απασχόληση.

Το ενδιαφέρον του άξονα αυτού θα επικεντρωθεί στις δράσεις που αφορούν την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας, την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας καθώς και σημαντικό ρόλο έχει και η αυξημένη σημασία που δίνεται στην προώθηση του πρωτογενούς τομέα και πως θα αναπτυχθεί ώστε να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας για τους δημότες στον παράγοντα αυτό.

❖ 4^{ος} Άξονας : Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου.

Στα πλαίσια του άξονα αυτού θα συμπεριληφθούν τα μέτρα και οι δράσεις που ο δήμος θα υιοθετήσει για την βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του δήμου καθώς και των νομικών προσώπων. Αναλυτικότερα αυτές οι δράσεις αφορούν την ανάπτυξη της οργανωτικής δομής των υπηρεσιών, την εξασφάλιση των απαραίτητων πόρων, τη συνεχή παρακολούθηση των δυνατοτήτων ενσωμάτωσης εφαρμογών της πληροφορικής κ.α.⁸⁴.

⁸² Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 220

⁸³ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 220-221.

⁸⁴ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 221.

3.3 Καθορισμός Στρατηγικής : Αποστολή και Όραμα Δήμου Σπάρτης.

Ως αποστολή ο δήμος Σπάρτης έχει την βέλτιστη εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω του ρόλου του ως πρωτοβάθμιος Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης εκτελεί τις αρμοδιότητες του σε τοπικό επίπεδο, διευθετώντας και ρυθμίζοντας όλες τις υποθέσεις τοπικού χαρακτήρα ακολουθώντας τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας. Μέσω αυτών των ενεργειών αυτών προσπαθεί να πετύχει την προστασία, την ανάπτυξη, την βελτίωση συμφερόντων και την ποιότητα της ζωής της τοπικής οικονομίας. Συγκεκριμένα οι ενέργειες του δήμου αναφέρονται στην βέλτιστη διακυβέρνηση που αφορά τοπικές υποθέσεις και τις υπηρεσίες εξυπηρέτησης και ικανοποίησης σε ανάγκες των κατοίκων και των επισκεπτών. Ανώτερος σκοπός της αποστολής που έχει επιφορτιστεί ο δήμος είναι η ανάπτυξη ενός βιώσιμου μοντέλου κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής με βάση την εφαρμογή τοπικών πολιτικών συνεχούς ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής και ευημερίας.

Τα όραμα που έχει ο δήμος για την περίοδο 2015-2019 καταρτίστηκε έχοντας ως πρότυπο τις τοπικές, περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές αναπτυξιακές προτεραιότητες, τις επιδιώξεις και δεσμεύσεις της Δημοτικής Αρχής και το υφιστάμενο κοινωνικό-οικονομικό πλαίσιο. Για την επίτευξη ενός δήμου που θα είναι σύγχρονος, λειτουργικός, οικονομικά βιώσιμος και φιλικός προς τον πολίτη η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονασμάτων του, η λειτουργία του ως κέντρο ανάπτυξης και πολιτισμού τόσο στο περιφερειακό επίπεδο Πελοποννήσου όσο και σε ευρύτερο είναι αναπόσπαστο κομμάτι του οράματος του. Για την ολοκλήρωση του οράματος του δήμου θα πρέπει να αξιοποιηθούν στο σύνολο τους όλοι οι δυνατοί ενδογενείς πόροι που έχει στην δυνατότητα του (φυσικοί, πολιτιστικοί, ανθρώπινοι, παραγωγικοί, ιστορικοί) καθώς και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να δοθεί μεγάλη σημασία στην αποτελεσματική αντιμετώπιση αδύνατων σημείων και απειλών⁸⁵.

Με στόχο την πραγματοποίηση του οράματος, που έχει θέσει ο δήμος εκτελώντας το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα που αφορά τα έτη 2015-2019, το οποίο εξετάζει ενδελεχώς την προϋπάρχουσα κατάσταση στο εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον, καθώς και τις στρατηγικές κινήσεις που θα πρέπει να κάνει για να επιτύχει στους στόχους του. Το στρατηγικό σχέδιο που έχει ο δήμος όντας μεσοπρόθεσμου χρονικού ορίζοντα στόχο έχει να αξιοποιήσει τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες, καθώς και να αντιμετωπίσει τις αδυναμίες και τους περιορισμούς που έχει η ευρύτερη περιοχή του δήμου. Η κύρια δυνατότητα που προσφέρει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα είναι η κωδικοποίηση των έργων-δράσεων σε άξονες μέτρα και στόχους, καθώς και ο χρονικός και οικονομικός προγραμματισμός τους έχοντας ως βάση τις επιδιώξεις της δημοτικής αρχής και τις δυνατότητες που προσφέρουν οι υπηρεσίες του δήμου, επίσης η σαφής καταγραφή των έργων και δράσεων σε όλους τους τομείς. Ο δήμος

⁸⁵ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 219.

Σπάρτης για την βέλτιστη και ουσιαστική εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος που αποσκοπεί, στην εκπλήρωση του οράματος και της αποστολής που έχει θέσει συνοψίζονται στις κατευθυντήριες αρχές που αφορούν στην :

- Κινητοποίηση όλων των τοπικών πόρων και δυνατοτήτων.
- Βελτίωση των υποδομών.
- Υιοθέτηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την τοπική ανάπτυξη και αξιοποίηση νέων ευκαιριών.
- Ανάδειξη του πρωταγωνιστικού ρόλου του Δήμου Σπάρτης στην πολιτιστική και τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.
- Προώθηση της ενεργούς συμμετοχής των δημοτών και εφαρμογή προγραμμάτων εθελοντισμού για ένα ευρύ φάσμα δράσεων κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης και υποστήριξης των ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας και διαλόγου με τους τοπικούς φορείς.
- Αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).
- Ισόρροπη ανάπτυξη του συνόλου των Δημοτικών Ενοτήτων.
- Άμεση και ισότιμη ανταπόκριση στις ανάγκες και στα αιτήματα πολιτών.
- Αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου, ασκούμενη με σεβασμό στον πολίτη και διαφάνεια⁸⁶.

3.4 Το Εσωτερικό περιβάλλον Δήμου Σπάρτης.

Με τον όρο εσωτερικό περιβάλλον περιγράφονται οι δραστηριότητες και η αποτελεσματικότητα που μια οντότητα διενεργεί ώστε να μπορέσει να ελέγξει τους παράγοντες που υπάρχουν μέσα στην ίδια, με αποτέλεσμα να έχει την βέλτιστη απόδοση ως παρουσία στον ανταγωνιστικό χάρτη, καθώς επίσης μελετώνται οι δυνάμεις και οι αδυναμίες της ως προς την εκπλήρωση των στόχων και των μέτρων που έλαβε για την καλύτερη αξιοποίηση των ευκαιριών και των υποχρεώσεων που έχει⁸⁷.

Εσωτερικό περιβάλλον ονομάζεται « οι δυνάμεις μέσα στην επιχείρηση , που επηρεάζουν την επιχείρηση και τη λειτουργία της⁸⁸».

⁸⁶ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 219-221.

⁸⁷Ι. Παπαδημητρίου «Ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος 2»

<https://ykrapadimitriou.com/2017/03/07/a%ce%bd%ce%ac%ce%bb%cf%85%cf%83%ce%b7-%cf%84%ce%bf%cf%85-%ce%b5%cf%83%cf%89%cf%84%ce%b5%cf%81%ce%b9%ce%ba%ce%bf%cf%8d-%cf%80%ce%b5%cf%81%ce%b9%ce%b2%ce%ac%ce%bb%ce%bb%ce%bf%ce%bd%cf%84%ce%bf%cf%82-2/> σελ. 1 – 3 .

⁸⁸ Ν.Κάτζος, Ε.Στειακάκης «Μάνατζμεντ Μια Σύγχρονη Άποψη» Εκδόσεις Ζήτη Αθήνα 2002 σελ. 154-155.

3.4.1 Τα αιρετά όργανα διοίκησης του Δήμου.

Για την καλύτερη κατανόηση του εσωτερικού περιβάλλοντος του δήμου Σπάρτης, ορθό θα ήταν να αναφερθούν τα αιρετά όργανα διοίκησης του όπως αυτά διαμορφώθηκαν από το «Πρόγραμμα Καλλικράτης⁸⁹». Σύμφωνα με το παραπάνω πρόγραμμα η δομή διοίκησης περιλαμβάνει : Τον Δήμαρχο, το Δημοτικό Συμβούλιο, την Οικονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής και την Εκτελεστική Επιτροπή. Αναλυτικότερα οι αρμοδιότητές τους δίδονται παρακάτω.

❖ Ο Δήμαρχος.

Ως κύριος προαπιστής των τοπικών συμφερόντων έχει ως αποστολή του την κατεύθυνση των δράσεων του δήμου, ως προς την υλοποίηση του σχεδίου ανάπτυξης, την διασφάλιση της ενότητας της τοπικής κοινωνίας και καθήκον άσκησης των αρμοδιοτήτων του με τρόπο διαφανή και αποτελεσματικό. Οι αρμοδιότητές του είναι σαφείς και προσδιορίζονται από το άρθρο 58 του Ν.3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) και αυτές είναι:

- Εκπροσώπηση του δήμου στα δικαστήρια και κάθε δημόσια αρχή.
- Εκτέλεση των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου, της Οικονομικής και της Ποιότητας των κατοίκων ζωής όπου μη εκτέλεση των αποφάσεων αυτών συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος.
- Ορισμός Αντιδημάρχου, σύγκλιση και προεδρία της εκτελεστικής επιτροπής και συντονισμός υλοποίησης των αποφάσεων της.
- Είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του δήμου. Ως προϊστάμενος όλου του προσωπικού του Δήμου, εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για τον διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου.
- Συνυπογράφει τους υποχρεωτικούς καταλόγους και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής δαπανών, οι οποίες έχουν εκκαθαριστεί από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου.
- Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο Δήμος.
- Εκδίδει τις άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις που διέπουν τις αρμοδιότητές του Δήμου.

⁸⁹ John M. Bryson, " Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations ", 4th edition, San Francisco, CA: Jossey-Bass, 2011.

- Εκδίδει πιστοποιητικά προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών, καθώς και τις βεβαιώσεις μόνιμης κατοικίας.
- Συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, υπαλλήλους του Δήμου, υπαλλήλους του δημοσίου Τομέα ή ιδιώτες για την μελέτη και επεξεργασία θεμάτων του Δήμου, καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους⁹⁰.

❖ Εκτελεστική Επιτροπή.

Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι το συλλογικό και συντονιστικό όργανο του δήμου, που η σύσταση του προέρχεται από την ανάγκη λόγω ύπαρξης περισσότερων από ενός Αντιδημάρχων καθώς και του Δημάρχου. Σκοπός της επιτροπής αυτής είναι παρακολούθηση της εκτέλεσης των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου, ο συντονισμός της κατάρτισης και της παρακολούθησης καθώς και την εκτέλεση του επιχειρησιακού σχεδίου, η κατάρτιση και η εισήγηση στο Δημοτικό Συμβούλιο όσον αφορά το Τεχνικό Πρόγραμμα του Δήμου. Επίσης εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο μια σειρά από σχέδια όπως του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, του Κανονισμού Μέτρησης και Αξιολόγησης της απόδοσης των δημοτικών υπαλλήλων, το σχέδιο Χάρτη δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δημοτών και κατοίκων, το σχέδιο του κανονισμού διαβούλευσης καθώς επίσης και τα σχέδια αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών και φυσικών καταστροφών σε εναρμόνιση με τα αντίστοιχα σχέδια της περιφέρειας και του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη⁹¹.

❖ Δημοτικό Συμβούλιο.

Ο ρόλος του Δημοτικού Συμβουλίου είναι να αποφασίζει για το σύνολο των θεμάτων που απασχολούν τον δήμο, με εξαίρεση των ζητημάτων που εκ του νόμου υπάγονται στην δικαιοδοσία του Δημάρχου ή άλλου οργάνου του δήμου ή ζητήματα που το ίδιο το συμβούλιο έχει μεταβιβάσει την αρμοδιότητα τους σε άλλο όργανο.

❖ Οικονομική Επιτροπή.

Κύριος τομέας ενασχόλησης της Οικονομικής Επιτροπής είναι η παρακολούθηση και ο έλεγχος της οικονομικής λειτουργίας του Δήμου. Στις αρμοδιότητες της είναι η σύνταξη προϋπολογισμού του δήμου, ο έλεγχος υλοποίησης και η υποβολή έκθεσης

⁹⁰ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 123.

⁹¹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ.123-124.

σε τρίμηνη βάση προς το Δημοτικό Συμβούλιο στην οποία παρουσιάζεται η κατάσταση εσόδων-εξόδων του δήμου. Επίσης είναι επιφορτισμένη με τον προέλεγχο του απολογισμού, αποφασίζει για την διάθεση των πιστώσεων και την έγκριση των δαπανών του προϋπολογισμού, καταρτίζει τους όρους, συντάσσει την διακήρυξη, διεξάγει και κατακυρώνει όλες τις δημοπρασίες σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επιπρόσθετες αρμοδιότητες της επιτροπής είναι η μελέτη της συνάψεως δανείων, η κατάρτιση των όρων και η εισήγηση στο Δημοτικό Συμβούλιο, αποφάσεις που αφορούν αποδοχές κληρονομιών, κληροδοσιών, δωρεών καθώς και αποφασίζει για θέματα διαφάνειας, ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κ.α.⁹²

❖ Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.

Για την σύσταση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής είναι απαραίτητο ο Δήμος να έχει πάνω από δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους. Αποτελεί αποφασιστικό και εισηγητικό όργανο για θέματα που έχουν να κάνουν με την ποιότητα ζωής των δημοτών καθώς και με την χωροταξία, την πολεοδομία και τις αρμοδιότητες για την προστασία του περιβάλλοντος του Δήμου. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται υπόψη για τον σχεδιασμό δράσεων που αποβλέπουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και εν γένει στην εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρίες. Η υπηρεσία έχει συμπεριλάβει αρμοδιότητες που ανήκαν στην πρώην δημορχιακή επιτροπή και αναφέρονται στην αδειοδότηση των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος⁹³.

3.4.2 Η Διάρθρωση Υπηρεσιών.

Το ψηφισθέν νομοθέτημα με την ονομασία «Οργανισμός Εσωτερικών Υποθέσεων» του εν λόγω δήμου θεσμοθετήθηκε τον Ιούνιο του 2011 και καταρτίστηκε βάσει ενός πρότυπου θεσμικού πλαισίου που έχει ως κύριο στόχο την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του δήμου Σπάρτης προς τους πολίτες. Η εν λόγω δράση σχεδιάστηκε έχοντας συμπεριλάβει :

- 1) Το Ν.3852/10 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης» και το σύνολο του θεσμικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση και την λειτουργία των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ.
- 2) Τα χαρακτηριστικά της περιοχής του δήμου, τα προβλήματα και τις δυνατότητες ανάπτυξής της.

⁹² Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 124.

⁹³ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 125-126.

- 3) Την υφιστάμενη οργάνωση, τον αριθμό και τους κλάδους του υφιστάμενου προσωπικού καθώς και οικονομικά χαρακτηριστικά των ΟΤΑ που συνενώνονται.
- 4) Τα νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ που συνενώνονται (Νομικά πρόσωπα ΔΔ, επιχειρήσεις) και τον τρόπο συγχώνευσης τους.
- 5) Τις υπηρεσίες που μεταφέρθηκαν από την ΝΑ , την ΤΥΔΚ καθώς και το προσωπικό που προήλθε από μετατάξεις.
- 6) Την ανάγκη παροχής διοικητικής υποστήριξης για την άσκηση των νέων αρμοδιοτήτων από τους μεγαλύτερους προς τους μικρότερους δήμους.
- 7) Τις προτεραιότητες της νέας Δημοτικής αρχής για τον ρόλο που θα ασκήσει ο Δήμος και για τις λειτουργίες που θα πρέπει να αναπτύξουν οι δημοτικές υπηρεσίες και τα λοιπά του πρόσωπα.

Ο ΟΕΥ χωρίζει τις υπηρεσίες σε δύο κατηγορίες Α) Τις Κεντρικές Υπηρεσίες και β) Τις Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες. Ειδικότερα οι Κεντρικές υπηρεσίες λειτουργούν και εδρεύουν στον δήμο και είναι :

- ❖ Υπηρεσίες Υπαγόμενες Απευθείας στον Δήμο.
- ❖ Επιτελικές Υπηρεσίες.
- ❖ Υπηρεσίες Υποστήριξης.
- ❖ Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας και Παιδείας.
- ❖ Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Ποιότητα Ζωής.
- ❖ Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης.

Οι Αποκεντρωμένες υπηρεσίες έχουν έδρα δημοτικές ενότητες και εξυπηρετούν δημοτικές/τοπικές ενότητες σε αντίστοιχες τοποθεσίες και αποτελούνται από :

- ❖ Το Γραφείο ΚΕΠ.
- ❖ Γραφείο Συντήρησης Υποδομών.
- ❖ Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη.
- ❖ Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων.
- ❖ Γραφείο Καθαριότητας, Ανακύκλωσης και Πράσινου.

3.4.3 Ανθρώπινο Δυναμικό.

Σχεδιάζει, εισηγείται και συντονίζει την εφαρμογή των διαδικασιών και εσωτερικών κανονισμών που ρυθμίζουν τις σχέσεις του Δήμου με το προσωπικό του, στο πλαίσιο πάντοτε των γενικότερων ρυθμίσεων του δήμου. Στο πλαίσιο και των πολιτικών ανθρώπινου δυναμικού που θεσπίζει η Πολιτεία για τον δημόσιο τομέα, μεριμνά για τον προσδιορισμό των αναγκαίων θέσεων εργασίας ανά διοικητική ενότητα του Δήμου σε συνεργασία με το Γραφείο Αποτελεσματικότητας, Ποιότητας και Οργάνωσης της Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής και την κατάρτιση των περιγραφών αρμοδιοτήτων των επιμέρους θέσεων. Παρακολουθεί την κάλυψη των διαφόρων θέσεων εργασίας στις διοικητικές ενότητες του Δήμου με

στόχο τόσο την αξιοποίηση των προσόντων των στελεχών όσο και την απρόσκοπτη και διαρκή κάλυψη των αναγκών των δημοτικών υπηρεσιών. Εισηγείται, έπειτα από σχετικά αιτήματα των αρμόδιων Προϊσταμένων, τις κατάλληλες εσωτερικές μετακινήσεις στελεχών για την αποτελεσματικότερη κάλυψη των επιμέρους θέσεων εργασίας με βάση τα προσόντα των στελεχών. Αξιολογεί τα προσόντα των νεοπροσλαμβανόμενων στελεχών και διαμορφώνει σχετικές προτάσεις προς τους προϊσταμένους των προς κάλυψη θέσεων. Προνοεί για την εφαρμογή του συστήματος αξιολόγησης των εργαζομένων στο Δήμο και την τήρηση των σχετικών στοιχείων.

3.4.4 Ακίνητη Περιουσία, Οχήματα και Μηχανοκίνητος Εξοπλισμός.

Για την εξυπηρέτηση των αναγκών του ο Δήμος Σπάρτης, έχει επανδρώσει διάφορων ειδών οχήματα και μηχανοκίνητο εξοπλισμό. Σκοπός τους είναι άμεση επέμβαση και βέλτιστη χρήση των οχημάτων για την εξομάλυνση και την εκκαθάριση εκτάκτων και μη περιστατικών στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου. Σύμφωνα με τον Δήμο η λίστα του μηχανοκινήτου εξοπλισμού περιλαμβάνει τα εξής⁹⁴ :

ΔΙΚΥΚΛΟ	8
ΔΙΑΞΟΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ	4
ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΟΙΝΟ ΜΗ ΑΝΑΤΡ. ΚΛΕΙΣΤΟ	2
ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΟΙΝΟ ΜΗ ΑΝΑΤΡ. ΑΝΟΙΧΤΟ	16
ΦΟΡΤΗΓΟ ΑΝΑΤΡΕΠΟΜΕΝΟ ΑΝΟΙΧΤΟ	3
ΓΕΡΑΝΟΦΟΡΟ	1
ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ (JEEP)	3
ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ	8
ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ (MINI BUS)	2
ΦΟΡΤΗΓΟ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΟ ΚΛΕΙΣΤΟ	15
ΦΟΡΤΗΓΟ ΑΠΟΡ/ΡΟ ΑΝΑΤΡΕΠΟΜΕΝΟ ΚΛΕΙΣΤΟ	1
ΦΟΡΤΗΓΟ ΑΠΟΡ/ΡΟ ΑΝΑΤΡΕΠΟΜΕΝΟ ΑΝΟΙΧΤΟ	1
ΣΑΡΩΘΡΟ	2
ΕΚΧΙΟΝΙΣΤΙΚΟ	1
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ	2
ΦΟΡΤΗΓΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΚΛΕΙΣΤΟ	1
ΠΟΛΥΜΗΧΑΝΗΜΑ (ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ)	2
ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ - ΦΟΡΤΩΤΗΣ	6
ΙΣΟΠΕΔΩΤΗΣ	3

⁹⁴ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 145.

ΚΑΛΑΘΟΦΟΡΟ	2
ΚΑΔΟΠΛΥΝΤΗΡΙΟ	1
ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ (36 ΘΕΣΕΙΣ)	1
ΣΥΝΟΛΟ	85

Οχήματα- Μηχανήματα Δήμου Σπάρτης⁹⁵

Για την αποτύπωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου Σπάρτης χρησιμοποιήθηκαν τα απολογιστικά στοιχεία των ετών 2012,2013,2014 ως φαίνονται στους πίνακες που ακολουθούν⁹⁶:

4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	€	€
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	76.729,31	76.729,31
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	0,00	0,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	76.729,31	76.729,31
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	€	€
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	79.791,04	79.791,04
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	0,00	0,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ	79.791,04	79.791,04
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	554.243,78	554.243,78
	ΔΑΠΑΝΕΣ 2013	ΠΡΟΫΠΟΛΟ- ΓΙΣΘΕΝΤΑ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ		

⁹⁵ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 145.

⁹⁶ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 161 – 170.

60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	167.450,00	142.222,33
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	7.560,00	7.560,00
62	Παροχές τρίτων	34.200,00	32.186,83
63	Φόροι και τέλη	0,00	0,00
64	Λοιπά γενικά έξοδα	171.970,00	152.125,20
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσια πίστης	300,00	207,00
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	32.800,00	28.888,26
67	Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους παραχωρήσεις-παροχές - επιχορηγήσεις - επιδοτήσεις - δωρεές	0,00	0,00
68	Λοιπά έξοδα	0,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ		414.280,00	363.189,62
7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ			
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	3.000,00	1.821,29
73	Έργα	0,00	0,00
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	0,00	0,00
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0,00 €	0,00 €
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ		3.000,00	1.821,29
8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ , ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ			
81	Πληρωμές οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	57.198,96	56.287,77
82	Λοιπές Αποδόσεις	95.900,00	82.848,39
83	Επιχορηγούμενες Πληρωμές Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε.	0,00	0,00
85	Προβλέψεις μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων βεβαιωθέντων κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη	0,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ		153.098,96	139.136,16
9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ			
91	Αποθεματικό	3.312,08	0,00
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ		3.312,08	0,00

Πίνακας 66 : Οικονομικά στοιχεία Ν.Π. «Πολιτισμού και Περιβάλλοντος Δήμου Σπάρτης», έτους 2014			
ΕΣΟΔΑ 2014		ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	€	€
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	0,00	0,00
02	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	1.979,44	1.979,44
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	0,00	0,00
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	0,00	0,00
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	0,00	0,00
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	0,00	0,00
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	395.000,00	395.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		396.979,44	396.979,44
1 ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ			
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0,00	0,00

12	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	0,00	0,00
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	0,00	0,00
14	ΔΩΡΕΕΣ – ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ – ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	0,00	0,00
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ – ΠΑΡΑΒΟΛΑ	0,00	0,00
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	0,00	0,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	0,00	0,00
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ) ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	€	€
21	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΤΑΚΤΙΚΑ	0,00	0,00
22	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ	0,00	0,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ)	0,00	0,00
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	€	€
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	0,00	0,00
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤ'Α ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	0	0
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	0,00	0,00
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	€	€
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	74.949,73	74.949,73
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	0,00	0,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	74.949,73	74.949,73
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	€	€
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	50.096,71	50.096,71
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	0,00	0,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ	50.096,71	50.096,71
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	522.025,88	522.025,88
ΔΑΠΑΝΕΣ 2014		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ		
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	159.700,00	144.478,32
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	7.560,00	5.040,00
62	Παροχές τρίτων	6.100,00	5.127,28
63	Φόροι και τέλη	0,00	0,00
64	Λοιπά γενικά έξοδα	229.210,00	190.655,60
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσια πίστης	300,00	160,03
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	2.500,00	2.204,80
67	Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους παραχωρήσεις- παροχές - επιχορηγήσεις - επιδοτήσεις - δωρεές	0,00	0,00
68	Λοιπά έξοδα	0,00	0,00

	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	405.370,00	347.666,03
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ		
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	4.500,00	4.366,46
73	Έργα	0,00	0,00
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	0,00	0,00
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0,00 €	0,00 €
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	4.500,00	4.366,46
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ , ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ		
81	Πληρωμές οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	34.314,77	34.314,76
82	Λοιπές Αποδόσεις	95.500,00	73.050,45
83	Επιχορηγούμενες Πληρωμές Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε.	0,00	0,00
85	Προβλέψεις μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων βεβαιωθέντων κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	129.814,77	107.365,21
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	0	
91	Αποθεματικό	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	9.911,94	0,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ (6-7-8-9)	549.596,71	459.397,70

❖ Ακίνητη Περιουσία.

Το Ελληνικό κράτος διαθέτει και αυτό τη δική του περιουσία, κινητή και ακίνητη. Για αυτό το λόγο θα πρέπει να ορίσουμε τι σημαίνει Δημοτική Περιουσία. Στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και στην παρ. 2 του άρθρου 178 περιγράφεται η έννοια «περιουσία»: «ακίνητα και κινητά πράγματα, αξίες και οτιδήποτε άλλο ανήκει στην περιουσία των Δήμων και των Κοινοτήτων καταγράφονται υποχρεωτικά στα βιβλία τους» Κ.Δ.Κ. (Ν. 3463/06⁹⁷). με το άρθρο αυτό οι ΟΤΑ Α' βαθμού μπορούν να κατέχουν κάθε είδους ακίνητα ή κινητά πράγματα με μοναδική προϋπόθεση να έχουν αποκτηθεί με κάθε νόμιμο τρόπο. Το Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ. 315/99) ορίζει την πάγια περιουσία των ΟΤΑ Α' βαθμού η οποία μπορεί να περιλαμβάνει το σύνολο των αγαθών, αξιών και δικαιωμάτων, που προορίζονται να παραμείνουν στον Οργανισμό, μακροχρόνια και με την ίδια περίπου μορφή καθώς και τα έξοδα πολυετούς απόσβεσης και τις μακροπρόθεσμες απαιτήσεις (Π.Δ. 315/99)⁹⁸. Συμπερασματικά, στη δημοτική και κοινοτική περιουσία μπορούν να ενταχθούν όχι

⁹⁷ Κ.Δ.Κ. Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α 114/30.6.2006), Άρθ.. 178 παρ. 2

⁹⁸ Π.Δ. 315/99 (ΦΕΚ Α 302/30.12.1999)

μόνο τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, αλλά και τα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού, δηλαδή τα αποθέματα, οι απαιτήσεις και τα χρηματικά διαθέσιμα. Συγκεκριμένα στον Δήμο Σπάρτης πέραν των διοικητικών κτιρίων, υπάρχουν 203 κτιριακές εγκαταστάσεις, τις οποίες και χρησιμοποιεί για ίδια χρήση ή μέσω του καθεστώτος επινοικίασης, το σύνολο των οποίων περιλαμβάνει έργα εκπαιδευτικού, κοινωνικού ή ψυχαγωγικού χαρακτήρα. Επίσης στην ακίνητη περιουσία του, περιλαμβάνονται 160 αγροτεμάχια που έχουν κυρίως ωφελιμιστικό χαρακτήρα.

3.5 Ανάλυση SWOT.

3.5.1 Ορισμός και Ιστορική αναδρομή Ανάλυσης SWOT.

Η SWOT analysis αποτελεί τον αρτιότερο μηχανισμό της διάγνωσης του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος μιας επιχείρησης-μηχανισμού. Η ανάλυση που ακολουθεί εστιάζει ανά τομείς-άξονες στα ισχυρά και λιγότερα ισχυρά στοιχεία του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Σπάρτης που εντοπίζονται στην διοικητική του δομή καθώς και τις προβλεπόμενες ευκαιρίες και απειλές, που δύναται να προκύψουν στο εξωτερικό περιβάλλον του δήμου. Το εργαλείο αυτό χρησιμοποιείται για να γίνει μια σαφής αξιολόγηση της σημερινής και της μελλοντικής κατάστασης του εν λόγω αντικείμενου με την ανάλυση του εσωτερικού και του εξωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης/οργανισμού.

3.5.2 Swot Analysis στον Δήμο Σπάρτης.

❖ Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής.

Ο Άξονας αυτός περιέχει μέτρα και δράσεις που ως άπώτερο σκοπό έχουν την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών που θα απορρέει από τη βελτίωση των υποδομών καθώς και την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής. Ειδικότερα ο άξονας αυτός περιλαμβάνει ενέργειες που κύριο στόχο τους έχουν την προστασία του περιβάλλοντος, τη χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση, τη διαχείριση υδάτινων πόρων και την διαχείριση αποβλήτων. Επίσης, περιέχονται ενέργειες που έχουν να κάνουν με τη βελτίωση ή και περαιτέρω επέκταση του οδικού δικτύου, τις πεζοδρομήσεις, τις αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων και γενικότερα

ενέργειες που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στο σύνολο του Δήμου Σπάρτης⁹⁹.

Δυνατότητες του Δήμου στον τομέα ‘Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής’¹⁰⁰.

1. Πλούσιο φυσικό περιβάλλον.
2. Ύπαρξη προστατευόμενων περιοχών NATURA.
3. Συνεργασία του Δήμου Σπάρτης με εθελοντικούς συλλόγους και ορειβατικούς συλλόγους της περιοχής.
4. Προστασία και αξιοποίηση των βουνών Ταϋγέτου και Πάρνωνα.
5. Εκπόνηση νέου ρυμοτομικού σχεδίου με στόχο την διάνοιξη νέων οδικών αρτηριών με κύριο σκοπό την ανακούφιση του κυκλοφοριακού προβλήματος της πόλεως.
6. Ορθολογικότερη χρήση των πόρων που προορίζονται για έργα οδοποιίας.
7. Ύπαρξη ενιαίου και ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης πολιτικής προστασίας.

Αδυναμίες του Δήμου στον τομέα ‘Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής’¹⁰¹.

1. Προβλήματα ρύπανσης της περιοχής από την ανθρώπινη δραστηριότητα.
2. Μη ορθολογική χρήση της διαχείρισης των φυσικών πόρων της περιοχής με ανυπολόγιστες συνέπειες για το φυσικό περιβάλλον της περιοχής.
3. Αναθεώρηση του Πολεοδομικού σχεδιασμού της πόλεως καθώς και την δυσκολία διάνοιξης αλλά και συντήρησης νέων αρτηριακών οδών.
4. Δυσχέρειες στην εύρεση χώρων οργανωμένων χώρων στάθμευσης.
5. Έλλειψη τεχνολογικού και μηχανολογικού εξοπλισμού καθώς και υψηλά ειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού.

Ευκαιρίες του Δήμου στον τομέα ‘Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής’¹⁰².

1. Αξιοποίηση καινοτόμων περιβαλλοντολογικών προγραμμάτων και προώθηση νέων πράσινων τεχνολογιών, με την αρωγή των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

⁹⁹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 220.

¹⁰⁰ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 203-207.

¹⁰¹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 203-207.

¹⁰² Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 203-207.

2. Αξιοποίηση και ορθή χρήση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ καθώς και συνεχούς συνεργασία και ενημέρωση του αρμόδιου Υπουργείου και υπηρεσιών του (δηλ. Εσωτερικών και Περιφέρειας).

Απειλές του Δήμου στον τομέα ‘‘Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής’’¹⁰³.

1. Η ορθή διαχείριση των φυσικών πόρων της περιοχής γίνεται με αργό και πεπαλαιωμένο τρόπο, σε σημείο που η περιοχή να κινδυνεύει στην πλήρη εξάντληση τους.
2. Οι αναξιοποίητοι κοινόχρηστοι χώροι του δήμου κινδυνεύουν να καταπατηθούν από τα ιδιωτικά συμφέροντα.
3. Η διάνοιξη νέων αρτηριακών οδών καθίσταται μια δυσχερής διαδικασία λόγω των απαλλοτριώσεων που θα πρέπει να πραγματοποιούνται σε κάθε περίπτωση.
4. Ο εν λόγω δήμος λόγω της φυσικής του θέσης κινδυνεύει, σε μεγάλο βαθμό, από τις πλημμύρες καθώς και από την έντονη σεισμική δραστηριότητα της περιοχής.

❖ Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός.

Ο 2^{ος} άξονας περιλαμβάνει το σύνολο των μέτρων που λαμβάνει ο δήμος Σπάρτης και που αφορούν την κοινωνική συνοχή του. Συγκεκριμένα, αφορά την στήριξη των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων καθώς και των υπηρεσιών και έργων κοινής ωφέλειας. Ακόμη, περιλαμβάνονται τομείς και δράσεις όπως η παιδεία, ο πολιτισμός και ο αθλητισμός¹⁰⁴.

Δυνατότητες του Δήμου στον τομέα ‘‘Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός’’¹⁰⁵.

1. Αποτελεσματική και συνεχούς συνεργασία του Δήμου Σπάρτης με κοινωνικούς φορείς με κύριο σκοπό την προστασία των ευπαθών κοινωνικών ομάδων αλλά και την πρόληψη νέων προβλημάτων.
2. Δημιουργία κοινωνικοαναπτυξιακών προγραμμάτων με σκοπό την ενίσχυση δομών αλλά και της τεχνογνωσίας του υφιστάμενου προσωπικού.

¹⁰³ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 203-207.

¹⁰⁴ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 220- 221.

¹⁰⁵ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 208-212.

3. Λειτουργία επαρκών σχολικών μονάδων καθώς και ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
4. Διοργάνωση πολιτισμικών δράσεων, με στόχο την προώθηση του δήμου σε λίκνο πολιτισμού, εξαιτίας της μακραίωνης ιστορικής διαδρομής της περιοχής.
5. Δημιουργία περισσότερων αθλητικών και πολιτισμικών δομών στην περιοχή του δήμου Σπάρτης.

Αδυναμίες του Δήμου στον τομέα “Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός”¹⁰⁶.

1. Έλλειψη επαρκών χρηματοδοτικών πόρων και ανεπαρκής διαχείριση των υφισταμένων με ορθό τρόπο.
2. Έλλειψη επαρκών δομών στους τομείς της υγείας, του πολιτισμού καθώς και του αθλητισμού.
3. Ανεπάρκεια υψηλού εξειδικευμένου προσωπικού στους παραπάνω τομείς που θεωρούνται νευραλγικής κοινωνικής σημασίας.
4. Δυσκολία εύρεσης νέων χρηματοδοτικών πόρων, λόγω των συνεχών περικοπών από την κεντρική κυβέρνηση εξαιτίας της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2009.
5. Ανεπαρκής συντήρηση των αρχαιολογικών χώρων, των νοσοκομειακών κτιρίων καθώς και των αθλητικών εγκαταστάσεων.

Ευκαιρίες του Δήμου στον τομέα “Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός”¹⁰⁷.

1. Συνεργασία του Δήμου Σπάρτης με τις υφιστάμενες ιδιωτικές πρωτοβουλίες, κοινωνικού χαρακτήρα, με κύριο σκοπό την εξάλειψη των ανισοτήτων στο εσωτερικό του δήμου.
2. Αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων με σκοπό την αναβάθμιση και συντήρηση των υφισταμένων υποδομών.
3. Διοργάνωση περαιτέρω πολιτισμικών εκδηλώσεων, με κύριο σκοπό την προβολή του ιστορικού υπόβαθρου της πόλεως καθώς και την προσέλκυση του τουριστικού ενδιαφέροντος.

¹⁰⁶ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 208-212.

¹⁰⁷ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 208-212.

Απειλές του Δήμου στον τομέα ‘Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός’¹⁰⁸.

1. Αναστολή των προσλήψεων νέου εξειδικευμένου προσωπικού σε κρίσιμους τομείς του δήμου, λόγω των περικοπών σε δημόσιες δαπάνες.
2. Πλήρης έλλειψη οικονομικών πόρων ιδιαίτερα στον πολιτισμικό και αθλητικό τομέα.

❖ Τοπική Οικονομία και Απασχόληση.

Στα πλαίσια του άξονα αυτού, εμπεριέχονται οι δράσεις που αφορούν την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας της επιχειρηματικής δραστηριότητας καθώς και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Από το παρακάτω πλάνο διαφαίνεται η ανάγκη άμεσης ενίσχυσης του πρωτογενούς τομέα(γεωργικός και κτηνοτροφικός τομέας)¹⁰⁹.

Δυνατότητες του Δήμου στον τομέα ‘ Τοπική Οικονομία και Απασχόληση’¹¹⁰.

1. Παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας και βιολογικής αξίας(κυρίως ελαιουργικά προϊόντα και εσπεριδοειδή).
2. Αξιοποίηση των ορεινών εκτάσεων για την περαιτέρω ανάπτυξη της κτηνοτροφίας στην περιοχή.
3. Η ποικιλομορφία της περιοχής δίνει την δυνατότητα ανάπτυξης του τριτογενούς τομέα της περιοχής, δηλαδή του τουρισμού, με την δημιουργία εναλλακτικών μορφών του.

Αδυναμίες του Δήμου στον τομέα ‘ Τοπική Οικονομία και Απασχόληση’¹¹¹.

1. Γερασμένος αγροτικός πληθυσμός που δυσκολεύεται να συμβαδίσει με την νέα γεωργική πραγματικότητα που επικρατεί.
2. Δυσχέρεια εξοικείωσης του αγροτικού πληθυσμού με τις νέες τεχνολογικές και μηχανολογικές δομές που δύναται να εφαρμοστούν.
3. Ύπαρξη επιχειρήσεων με μικρό κεφάλαιο και δυσκολία χρηματοδότησης για την περαιτέρω ανάπτυξη τους.

¹⁰⁸ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 208-212.

¹⁰⁹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 221.

¹¹⁰ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 213-215.

¹¹¹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 213-215.

4. Έλλειψη ενιαίου τουριστικού πλάνου που να έχει ως στόχο την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.
5. Ελλείψεις προσωπικού σε αρχαιολογικές εγκαταστάσεις, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα την σποραδική λειτουργία των μουσείων και αρχαιολογικών χώρων.

Ευκαιρίες του Δήμου στον τομέα ‘Τοπική Οικονομία και Απασχόληση’¹¹².

1. Αξιοποίηση, με ορθό τρόπο, προγραμμάτων στήριξης της αγροτικής παραγωγής καθώς και της ενίσχυσης των μηχανολογικών δομών του πρωτογενούς τομέα.
2. Αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
3. Ανάδειξη του φυσικού κάλλους της περιοχής με στόχο την τουριστική προσέλκυση.
4. Αξιοποίηση των υπαρχουσών χρηματοδοτικών πόρων για την ανάδειξη του εν λόγω τριτογενούς τομέα.

Απειλές του Δήμου στον τομέα ‘Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός’¹¹³.

1. Οικονομική αδυναμία του αγροτικού πληθυσμού με στόχο την επένδυση σε καινοτόμες τεχνολογικές δραστηριότητες.
2. Ισχυρός ανταγωνισμός σε σχέση με άλλες αγροτικές δραστηριότητες σε περιοχές της Ελλάδος.
3. Έλλειψη χρηματοδοτικών πόρων με στόχο την συντήρηση των τουριστικών δομών αλλά και την πρόσληψη εξειδικευμένου τουριστικού προσωπικού.

❖ Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου.

Ο 4^{ος} και τελευταίος άξονας περιλαμβάνει το σύνολο των μέτρων και δράσεων που αφορούν την βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του δήμου Σπάρτης. Συγκεκριμένα, αφορά την αναβάθμιση των υφιστάμενων υπηρεσιών του δήμου, την εξειδίκευση του υφιστάμενου προσωπικού, την ευρύτερη χρήση των τεχνολογικών

¹¹² Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 208-212.

¹¹³ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 208-212.

υπηρεσιών καθώς και την εξεύρεση και την καλύτερη αξιοποίηση των υπαρχόντων πόρων¹¹⁴.

Δυνατότητες του Δήμου στον τομέα "Διοικητική Ικανότητα του Δήμου"¹¹⁵.

1. Αξιοποίηση του καταρτισμένου επιστημονικού προσωπικού.
2. Ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών(ηλεκτρονική διακυβέρνηση) με σκοπό την αναβάθμιση της λειτουργίας των υφιστάμενων υπηρεσιών.
3. Αξιοποίηση των υφιστάμενων διοικητικών εγκαταστάσεων και δομών.
4. Ορθότερη χρήση των χρηματοδοτικών εργαλείων του δήμου.

Αδυναμίες του Δήμου στον τομέα "Διοικητική Ικανότητα του Δήμου"¹¹⁶.

1. Έλλειψη προσωπικού και ανακατανομή του, σε θέσεις όπου υπάρχει πραγματική ανάγκη για την κάλυψη των αναγκών.
2. Έλλειψη ψηφιοποιημένης πλατφόρμας του διοικητικού μηχανισμού του δήμου, γεγονός που δυσχεραίνει την αποτελεσματικότητά του.
3. Αναστολή νέων προσλήψεων επιστημονικού προσωπικού λόγω των δαπανών στον δημόσιο τομέα.
4. Ύπαρξη κτιρίων τα οποία θεωρούνται ακατάλληλα για την εφαρμογή σύγχρονων λειτουργιών του δημοτικού μηχανισμού.
5. Μείωση χρηματοδοτικών πακέτων που έχουν ως σκοπό τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων υπηρεσιών και δομών.

Ευκαιρίες του Δήμου στον τομέα "Διοικητική Ικανότητα του Δήμου"¹¹⁷.

1. Ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.
2. Διαρκής επιμόρφωση του υφιστάμενου προσωπικού και εξοικείωση τους με τις νέες τεχνολογίες.
3. Αξιοποίηση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών πόρων με ορθό τρόπο.

¹¹⁴ ¹¹⁴ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 221.

¹¹⁵ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 216-218.

¹¹⁶ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 216-218.

¹¹⁷ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 208-212.

4. Βελτίωση του συστήματος είσπραξης των δημοτικών τελών ώστε να αυξηθούν τα έσοδα του δήμου.

Απειλές του Δήμου στον τομέα ‘Διοικητική Ικανότητα του Δήμου’¹¹⁸.

1. Εσωτερική γραφειοκρατία και δυσκολία συντονισμού των υφιστάμενων υπηρεσιών.
2. Συνέχεις αλλαγές στο νομικό και θεσμικό πλαίσιο που αφορά τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών του δήμου.
3. Περιορισμοί των χρηματοδοτικών πόρων λόγω της οικονομικής κρίσεως του 2009.
4. Αναστολή νέων προσλήψεων εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού.

Κεφάλαιο 4ο: Συγκριτική Ανάλυση των Επιχειρησιακών Σχεδιασμών των Δήμων Σπάρτης και Παλαιού Φαλήρου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα επιχειρησιακά προγράμματα στρατηγικού σχεδιασμού κατέχουν την υψηλότερη θέση στην σύγχρονη διοικητική επιστήμη αφού θεωρούνται ιδιαίτερος απαραίτητα για την οργάνωση και τον επαναπροσδιορισμό των στόχων της εκάστοτε επιχείρησης¹¹⁹. Στα πλαίσια αυτά, οι δήμοι, οι οποίοι και δρουν υπό τα πρότυπα οργανισμών, καταρτίζουν επιχειρησιακά προγράμματα, χρησιμοποιώντας το βασικότερο εργαλείο του στρατηγικού μάντζμεντ. Με τον τρόπο αυτό θέτουν τους μακροπρόθεσμους στόχους τους, ορίζουν τις ενέργειες και τις δράσεις τους σε ένα ορισμένο χρονικό πλαίσιο ενώ ταυτοχρόνως θέτουν και την βασική αποστολή αλλά και το όραμα του εκάστοτε δήμου. Επίσης θεωρείται το αρτιότερο εργαλείο οικονομικού προγραμματισμού και εξορθολόγισης των οικονομικών δαπανών των δήμων.

¹¹⁸ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 208-212.

¹¹⁹ Σαπουνάκης Τ. ‘Στρατηγικός και Επιχειρησιακός Σχεδιασμός των Δήμων: προγραμματικός-στοχοθεσία’ city branding.gr p.1-3. https://www.citybranding.gr/2015/11/blog-post_19.html.

Βάσει των παραπάνω και μετά την εκτενή παρουσίαση του επιχειρησιακού σχεδιασμού των δήμων Παλαιού Φαλήρου και Σπάρτης στα προηγούμενα κεφάλαια, επιχειρείται η συγκριτική ανάλυση των επιχειρησιακών σχεδιασμών των εν λόγω δήμων ώστε να διαπιστωθεί με ακριβή τρόπο, οι ομοιότητες αλλά και οι διαφορές τους, οι οποίες και επικεντρώνονται κυρίως στον αστικό χαρακτήρα του δήμου Παλαιού Φαλήρου που επικεντρώνεται στην τουριστική ανάπτυξη αλλά και τον ημιαστικό χαρακτήρα του δήμου Σπάρτης που δίνει βάση στην περαιτέρω ανάπτυξη του αγροτικού τομέα του εν λόγω δήμου.

4.1 Τα σημεία σύγκλισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των δήμων Σπάρτης και Παλαιού Φαλήρου.

Αρχικά, θα πρέπει να τονίσουμε ότι οι εν λόγω δήμοι έχουν μακράιωνη ιστορική διαδρομή, η οποία και χρονολογείται από τους κλασσικούς χρόνους ενώ και οι δύο γνώρισαν, την εποχή εκείνη, ιδιαίτερη οικονομική και πολιτισμική ανάπτυξη. Θέλοντας να επικεντρωθούμε στα σημεία σύγκλισης των δύο επιχειρησιακών σχεδιασμών, διαπιστώσαμε τις εμφανείς ομοιότητες τους. Σε ένα γενικό πλαίσιο, δύναται να πούμε ότι και οι δύο σχεδιασμοί τονίζουν την άμεσα ανάγκη τους για την εύρεση νέων χρηματοδοτικών πόρων, οι οποίοι και θα καλύψουν τις συνέχεις αυξανόμενες ανάγκες τους.

Αρχικά μελετώντας τα επιχειρησιακά προγράμματα τόσο του δήμου Παλαιού Φαλήρου όσο και του δήμου Σπάρτης διαπιστώνουμε την τις προτάσεις τους για την ανάγκη βελτίωσης του φυσικού περιβάλλοντος των περιοχών, οι οποίες και βάζονται λόγω της έντονης αστικοποίησης τους(ο δήμος Παλαιού Φαλήρου¹²⁰ το αντιμετωπίζει σε εντονότερο βαθμό από τον δήμο Σπάρτης). Το ίδιο ακριβώς ζήτημα εντοπίζουν και οι δύο δήμοι στο κυκλοφοριακό ζήτημα των περιοχών τους. Η δυσκολία εύρεσης χρηματοδοτικών πόρων δυσχεραίνει τα έργα διάνοιξης νέων αρτηριακών οδών , οι οποίοι και θα ελαφρύνουν το υφιστάμενο πρόβλημα. Ακόμη, η έλλειψη δημοτικών χώρων στάθμευσης και των δύο δήμων δυσχεραίνει την κατάσταση, λόγω μη επαρκούς χώρου. Επίσης, τα δύο επιχειρησιακά σχέδια κάνουν εκτενή αναφορά στην έλλειψη κοινόχρηστων χώρων οι οποίοι είναι δυνατό να καλύψουν κοινωνικές ανάγκες των δήμων όπως νέες αθλητικές εγκαταστάσεις, σχολικά κτίρια καθώς και χώρους πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Ένα ακόμη ζήτημα που εντοπίζουν οι δύο δήμοι ως κοινό πρόβλημα είναι η επικέντρωση τους στις συμβατικές μορφές ενέργειας όπως είναι το πετρέλαιο και ο άνθρακας. Η ανάγκη μεταστροφής τους στις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας κρίνεται

¹²⁰ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ. 124.

απαραίτητη αφού κοινός στόχος τους είναι η μείωση των δαπανών καθώς και η προστασία του περιβάλλοντος. Κρίνεται εφικτό ο Δήμος Παλαιού Φαλήρου¹²¹ να στραφεί στην ηλιακή ενέργεια λόγω του εξαιρετικά θερμού κλίματος που διαθέτει όλες τις εποχές του χρόνου ενώ από την άλλη πλευρά ο Δήμος Σπάρτης¹²² δύναται να επικεντρωθεί στην αιολική ενέργεια λόγω των ορεινών όγκων από τις οποίες περιβάλλεται ο εν λόγω δήμος.

Ένα ακόμη ζήτημα το οποίο τίθεται είναι η έλλειψη οργανωμένου σχεδίου πολιτικής προστασίας καθώς και η δυσχερής συνεργασία και των δύο εν λόγω δήμων με το αρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών. Το ζήτημα τις πολυνομίας αλλά και των συνεχών αλλαγών του θεσμικού πλαισίου το οποίο διέπει τις αρμοδιότητες των δήμων, φαίνεται να δυσχεραίνουν τις απαιτούμενες εργασίες τους ενώ παρακωλύουν και την ολοκλήρωση των χρονοδιαγραμμάτων οι οποίες και έχουν οριστεί. Σε ένα γενικό πλαίσιο μπορούμε να παρατηρήσουμε την απουσία συνεννόησης και των δύο δήμων με την κεντρική κυβέρνηση.

Στο τομέα τώρα των κοινωνικών δράσεων, φαίνεται πως και οι δυο δήμοι αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα. Η έλλειψη χρηματοδοτικών πόρων λόγω της περικοπής των προγραμμάτων που έφερε η χρηματοπιστωτική κρίση του 2009, δημιούργησε μεγάλα προβλήματα στη χρηματοδότηση που αφορά έργα κοινής ωφέλειας. Έτσι στα επιχειρησιακά προγράμματα και των δύο δήμων τονίζεται η δυσκολία συντήρησης των αρχαιολογικών, αθλητικών και σχολικών εγκαταστάσεων και συνεπώς η δημιουργία νέων. Ακόμη ένα ζήτημα είναι η εξεύρεση πόρων για την ενίσχυση του τουριστικού και πολιτισμικού τομέα και των δύο δήμων, ζητήματα που τους ενδιαφέρουν ιδιαίτερων ώστε να μπορέσουν να αυξήσουν τα έσοδα τους. Η ελλιπής χρηματοδότηση τονίζει και την ανάγκη εύρεσης πόρων για την διοργάνωση περισσότερων πολιτιστικών εκδηλώσεων, οι οποίες και θα ενισχύσουν το πολιτιστικό προφίλ και των δύο δήμων ενώ θα καταστήσουν τους εν λόγω δήμους επίκεντρο του ενδιαφέροντος. Πάντως σε αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί, η προσπάθεια και των δύο δήμων για την κάλυψη των βασικών αναγκών των ευάλωτων κοινωνικών δράσεων. Οι δράσεις τους φαίνεται να επικεντρώνονται στην δημιουργία συσσιτίων, κοινωνικών φροντιστηρίων για τους μαθητές αλλά και κοινωνικών παντοπωλείων.

Ένα σημαντικό ζήτημα το οποίο και συνδέεται με την έλλειψη χρηματοδοτικών προγραμμάτων είναι η και η μείωση προσλήψεων νέου προσωπικού¹²³ σε νευραλγικούς τομείς των δύο δήμων. Ακόμη, εα μείζον ζήτημα που αντιμετωπίζουν

¹²¹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ. 125.

¹²² Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 203-204.

¹²³ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ. 204-205.

τόσο στον δήμο Παλαιού Φαλήρου αλλά και στον δήμο Σπάρτης είναι η έλλειψη προγραμμάτων επιμόρφωσης για περαιτέρω εξειδίκευση στο υφιστάμενο προσωπικό¹²⁴.

Τέλος, ένα ιδιαιτέρως σημαντικό ζήτημα, το οποίο αντιμετωπίζει η ελληνική διοικητική μηχανή είναι η μη ύπαρξη ενιαίου πληροφοριακού συστήματος, ικανού να διασυνδέσει όλα τα αρμόδια τμήματα με τις κεντρικές υπηρεσίες των υπευθύνων υπουργείων. Με βάση όλα τα παραπάνω, διαφαίνεται ότι τόσο ο δήμος Παλαιού Φαλήρου όσο και ο δήμος Σπάρτης¹²⁵ αντιμετωπίζουν προβλήματα στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογικών μέσων καθώς και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Μέσω των επιχειρησιακών τους σχεδιασμών και οι δύο δήμοι τονίζουν την επιτακτική τους ανάγκη για την ηλεκτρονική διασύνδεση των υπηρεσιών, εντός των δήμων ώστε να καταφέρουν να εξυπηρετούν τους πολίτες με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο.

4.2 Τα σημεία απόκλισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των δήμων Σπάρτης και Παλαιού Φαλήρου.

Αρχικά, θέλοντας να εντοπίσουμε τα βασικά στοιχεία απόκλισης των επιχειρησιακών σχεδιασμών των δήμων Παλαιού Φαλήρου και Σπάρτης δύναται να παρατηρήσουμε ότι ως δήμοι διαφέρουν αρχικώς στα συστατικά τους στοιχεία. Συγκεκριμένα, ο δήμος Παλαιού Φαλήρου έχει αστικό χαρακτήρα και προσανατολίζεται κυρίως στην ανάπτυξη του ως τουριστικού προορισμού, ικανού να προσελκύσει μεγάλη μερίδα Αθηναίων πολιτών αλλά και τουριστών κατά την διάρκεια της θερινής περιόδου. Η γειτνίαση του δήμου με το παραλιακό μέτωπο¹²⁶ της Αττικής, δίνει το πλεονέκτημα της ανάπτυξης του τουριστικού τομέα ενώ στο περιεχόμενο του σχεδίου τονίζεται η ανάγκη διοργάνωσης περισσότερων πολιτιστικών εκδηλώσεων που θα καταδεικνύουν την ιστορική διαδρομή του δήμου ανά τους αιώνες. Από την άλλη πλευρά, ο δήμος Σπάρτης, που χαρακτηρίζεται από την ημιαστικό του χαρακτήρα, φαίνεται να επικεντρώνεται στην ανάδειξη του φυσικού κάλλους της περιοχής, επικεντρώνοντας τις προσπάθειες του στην προστασία των ορεινών όγκων Ταΰγετου και Πάρνωνα¹²⁷, οι οποίοι και βρίσκονται στην περιοχή. Ο εν λόγω δήμος, στον τουριστικό τομέα φαίνεται να βρίσκεται αρκετά βήματα πίσω, πάρα την μακραίωνη ιστορία με την οποία και συνδέεται. Στο επιχειρησιακό πρόγραμμα του δήμου τονίζεται η ιδιαίτερη

¹²⁴ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 216.

¹²⁵ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 217.

¹²⁶ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ. 188-189.

¹²⁷ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 203.

ανάγκη για την περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού κλάδου, με την δημιουργία μεγαλύτερων ξενοδοχειακών συγκροτημάτων αλλά και επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο του τουρισμού¹²⁸.

Ένα άλλο ζήτημα που παρατηρείται είναι ο διαφορετικός προσανατολισμός των δύο περιοχών όσον αφορά την παραγωγική διαδικασία. Συγκεκριμένα, ο δήμος Σπάρτης επικεντρώνει τον αναπτυξιακό του προσανατολισμό στον αγροτικό και κτηνοτροφικό τομέα. Αυτός είναι και η αιτία που ο εν λόγω δήμος πασχίζει να εξασφαλίσει χρηματοδοτικά πακέτα με σκοπό την ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα. Στην ίδια κατεύθυνση φαίνεται ότι ο δήμος Σπάρτης¹²⁹ δύναται να τονώσει τον πρωτογενή τομέα, μέσω προγραμμάτων ενίσχυσης που θα συμβάλλουν στην μηχανολογική και αγροτική ανάπτυξη του δήμου. Σε αντίθετη κατεύθυνση κινείται ο δήμος Παλαιού Φαλήρου όπου φαίνεται να επικεντρώνει τον αναπτυξιακό του άξονα στον τουριστικό τομέα και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ο δήμος Παλαιού Φαλήρου βρίσκεται σε προνομιακή θέση λόγω της γειννίας του με το παραλιακό μέτωπο της Αττικής. Για τον λόγο αυτό, ο εν λόγω δήμος επικεντρώνεται στην στήριξη χρηματοδοτικών προγραμμάτων που θα ενισχύσουν περαιτέρω τον τουριστικό τομέα ενώ ταυτοχρόνως θα δώσουν ώθηση στην διενέργεια περισσότερων πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Προχωρώντας στο κοινωνικό προφίλ των δυο δήμων θα πρέπει να παρατηρήσουμε ότι οι συγκοινωνιακοί κόμβοι τους διαφέρουν σημαντικά. Συγκεκριμένα, το Παλαιό Φάληρο έχει πυκνό αστικό δίκτυο, γεγονός που προκαλεί συγκοινωνιακά προβλήματα καθώς και την ανάγκη αποσυμφόρησης της περιοχής. Από την άλλη πλευρά, ο δήμος Σπάρτης λόγω του ημιαστικού της χαρακτήρα διατηρεί ένα μικρό συγκοινωνιακό δίκτυο στο οποίο παρατηρείται κυκλοφοριακή συμφόρηση, μόνο στο κέντρο της πόλεως.

Όσον αφορά τις κοινωνικές δράσεις των δύο δήμων, φαίνεται ότι ο δήμος του Παλαιού Φαλήρου προσανατολίζει το επιχειρησιακό του πρόγραμμα σε περισσότερες στοχευμένες δράσεις¹³⁰. Οι αναφορές τους επικεντρώνονται στην δημιουργία κοινωνικού παντοπωλείου και φαρμακείου, στην χορήγηση δωρεάν εξετάσεων προς τους πολίτες καθώς και συμβουλευτικό κέντρο ψυχολογικής υποστήριξης προς τους πολίτες που το έχουν ανάγκη. Από την άλλη πλευρά, το περιεχόμενο του επιχειρησιακού σχεδιασμού του δήμου Σπάρτης αναφέρεται σε γενικές κατευθυντήριες γραμμές τις οποίες και πρέπει να λάβει ο δήμος ώστε να ενισχύσει τις κοινωνικές του δράσεις. Με αυτά τα στοιχεία δύναται να παρατηρήσουμε ότι ο δήμος

¹²⁸ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 214.

¹²⁹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 213.

¹³⁰ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ. 156-157.

Σπάρτης δεν διαθέτει συγκεκριμένο επιχειρησιακό πλάνο για την δημιουργία ενός ισχυρού κοινωνικού πλέγματος εντός του δήμου.

Τέλος, θα πρέπει να τονίσουμε ότι οι δύο δήμοι διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό σχετικά με το ύψος των χρηματοδοτήσεων των οποίων και απολαμβάνουν. Ο δήμος Παλαιού Φαλήρου φαίνεται να έχει πρόσβαση σε περισσότερα προγράμματα χρηματοδότησης μέσω ΕΣΠΑ, επειδή αποτελεί μέρος της πρωτεύουσας της χώρας. Από την άλλη πλευρά, ο δήμος Σπάρτης φαίνεται να αναζητεί περισσότερες χρηματοδοτικές πηγές ώστε να μπορέσει να ενισχύσει τόσο τις κοινωνικές του δράσεις όσο και τον τουριστικό και πολιτιστικό του τομέα, που τόσο έχουν ανάγκη.

Κεφάλαιο 5ο: Συμπεράσματα-Προτάσεις Βελτίωσης.

Η ανάλυση των επιχειρησιακών σχεδιασμών του δήμου Παλαιού Φαλήρου και του δήμου Σπάρτης καθώς και μετά την εκτενή ανάλυση των σημείων σύγκλισης και απόκλισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων δύναται να εξάγουμε κάποια ασφαλή συμπεράσματα για την τα συστατικά στοιχεία των δύο δήμων, τις ιδιαιτερότητες τους καθώς και την γενική αναπτυξιακή κατεύθυνση την οποία και ακολουθούν. Βάσει των παραπάνω θα ήταν χρήσιμο να εξετάσουμε τα δύο επιχειρησιακά σχέδια μεμονωμένα, ώστε να μπορέσουμε να αναλύσουμε και ενδεχόμενες προτάσεις βελτίωσης.

Ο δήμος Παλαιού Φαλήρου ,όπως τονίστηκε και παραπάνω, είναι ένας αστικός δήμος, ο οποίος και βρίσκεται στην πρωτεύουσα του κράτους. Μέσω του επιχειρησιακού προγράμματος, διαφάνηκε ότι κύριος στόχος του εν λόγω δήμου είναι η παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών και η ανάδειξη του σε έναν δημοφιλή τουριστικό και πολιτιστικό προορισμό¹³¹. Η ενίσχυση και ανάδειξη του φυσικού κάλλους της περιοχής λόγω της γειτνίασης της με το παραλιακό μέτωπο, καθιστά αναγκαία την περαιτέρω δημιουργία έργων ανάπλασης της περιοχής. Ακόμη, διαφάνηκε η ανάγκη για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας της περιοχής, ζήτημα στο οποίο φαίνεται ο δήμος να αντιμετωπίζει δυσκολίες λόγω ελλείψεως πόρων. Για τον λόγο αυτό, η τουριστική ενίσχυση της περιοχής, φαίνεται ικανή να ενισχύσει και την τοπική αγορά με νέες θέσεις εργασίας, απαραίτητες για την μείωση της ανεργίας.

¹³¹ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλιό Φάληρο 2016, σελ. 232.

Η πολιτιστική ανάδειξη της περιοχής, είναι ένας άλλος τομέας ικανός να αποφέρει περισσότερα έσοδα στον εν λόγω δήμο, μέσω καινοτόμων πολιτιστικών και αθλητικών δρώμενων. Ακόμη, σημαντικό ζήτημα είναι η προστασία του περιβάλλοντος καθώς και η χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, οι οποίες δεν έχουν μόνο περιβαλλοντικά θετικά πρόσημο αλλά και συμβάλλουν σημαντικά στην μείωση των δαπανών της τοπικής αυτοδιοίκησης¹³². Ακόμη, κύριος στόχος του εν λόγω δήμου είναι η παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών, φιλικές προς τους πολίτες, οι οποίες έχουν σύγχρονο τεχνολογικό προσανατολισμό. Η δημιουργία ενός ενιαίου πληροφοριακού συστήματος είναι απαραίτητη για τον εκσυγχρονισμό του δήμου και την ευκολότερη εξυπηρέτηση των πολιτών του. Η τοπική αυτοδιοίκηση, τα τελευταία έτη της δημοσιονομικής κρίσεως, δέχεται αμφισβητήσεως για την ποιότητα των υπηρεσιών τις οποίες και παρέχει. Οι παροχές των υπηρεσιών του δήμου δεν περιορίζεται μόνο στις διοικητικές υπηρεσίες αλλά και στην προστασία των κοινωνικά ευπαθών ομάδων με στόχο την βελτίωση της διαβίωσης τους¹³³. Η ενίσχυση των κοινωνικών ευάλωτων ομάδων είναι ικανή να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη των πολιτών έναντι του κράτους. Από όλα τα παραπάνω διαφάνηκε, ότι ο δήμος Παλαιού Φαλήρου έχει προβλήματα δημοσιονομικής πίεσης λόγω έλλειψης πόρων, απότοκο της δημοσιονομικής κρίσης του 2009 και για τον λόγο αυτό διαφαίνεται η αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων για την αναπλήρωση των τρεχουσών αναγκών. Η αναζήτηση πόρων, είναι εφικτό να γίνει μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ενίσχυσης της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και τοπικών πόρων οι οποίοι και θα διοχετεύονται στις κατάλληλες δράσεις.

Ο δήμος Σπάρτης, από την άλλη πλευρά, είναι μια περιοχή με έντονο ημιαστικό χαρακτήρα η οποία και στηρίζεται κυρίως στην ύπαρξη του πρωτογενούς παραγωγικού τομέα. Συγκεκριμένα, ο αγροτικός και κτηνοτροφικός κλάδος, πάνω στον οποίο στηρίζεται η τοπική κοινωνία, διαφαίνεται να χρειάζεται περαιτέρω ενίσχυση, μέσω της αναβάθμισης του μηχανολογικού εξοπλισμού των αγροτών καθώς και καινοτόμων προγραμμάτων εκπαίδευσης του αγροτικού πληθυσμού¹³⁴. Η πολιτιστική και αθλητική ενίσχυση του εν λόγω δήμου, κρίνεται ιδιαίτερος απαραίτητη με σκοπό την οικονομική ενίσχυση του δήμου, μέσω πολιτιστικών δρώμενων που θα αναδείξουν την μακραίωνη ιστορία της περιοχής. Ένα ακόμη ζήτημα που τονίζεται εντόνως στον επιχειρησιακό σχεδιασμό του δήμου Σπάρτης είναι η ανάγκη τουριστικής ενίσχυσης της περιοχής. Το παραπάνω μπορεί να καταστεί εφικτό μέσω της δημιουργίας μεγάλων ξενοδοχειακών συγκροτημάτων καθώς και με την ενίσχυση εναλλακτικών μορφών τουρισμού(π.χ. αγροτουρισμού), οι

¹³² Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ. 234.

¹³³ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016, σελ.234-235.

¹³⁴ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 219.

οποίοι και θα αναδείξουν το φυσικό κάλλος των βουνών της περιοχής. Το ζήτημα της υποχρηματοδότησης των δήμων, εξαιτίας της κρίσεως του 2009, φαίνεται να έχει πλήξει και τον δήμο Σπάρτης σε πολύ μεγάλο βαθμό. Η αύξηση των προσλήψεων εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού καθώς και η χρήση των νέων τεχνολογικών μέσων¹³⁵, φαίνεται να μπορεί να συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των υπηρεσιών του δήμου, που θα έχουν πρωτίστως ως πρόσημο την εξυπηρέτηση των πολιτών και την ανάδειξη της διαφάνειας του εν λόγω δήμου. Η έλλειψη χρηματοδοτικών πόρων που μαστίζει τον δήμο Σπάρτης, μπορεί να έρθει είτε μέσω των ευρωπαϊκών πακέτων στήριξης είτε μέσω της τοπικής επιχειρηματικής πρωτοβουλίας, υπό την μορφή δωρεάς. Κάτι τέτοιο θα ήταν ιδιαίτερος χρήσιμο όχι μόνο για τις ετήσιες δράσεις του δήμου αλλά και για την κάλυψη των αναγκών των ευπαθών κοινωνικών ομάδων, που αντιμετωπίζουν μεγάλα προβλήματα στην περιοχή λόγω της έλλειψης συντονισμένου σχεδίου δράσεως. Τέλος, θεωρείται ιδιαίτερος σημαντική, για την μείωση των δαπανών, η χρήση κενών κτηρίων και υποδομών, με σκοπό την κάλυψη εναλλακτικών χρήσεων πέραν των διοικητικών υπηρεσιών.

Σαν ένα γενικό συμπέρασμα, δύναται να πούμε ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα και των δύο περιπτώσιολογικών μελετών που εξετάσαμε είναι η έλλειψη ισχυρών χρηματοδοτικών πακέτων από την κεντρική διοίκηση. Κάτι τέτοιο είναι απαραίτητο, αφού με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθούν νευραλγικοί τομείς των δήμων, που θα τους επιφέρουν περαιτέρω έσοδα ενώ ταυτοχρόνως θα είχαν την δυνατότητα πρόσληψης επιστημονικού προσωπικού καθώς και την ενίσχυση της των υπάρχουσών υποδομών, με νέες τεχνολογικές δυνατότητες.

Βιβλιογραφία

- Ν.Β.Γεωργόπουλος ‘‘Στρατηγικό Μάνατζμεντ’’ Εκδόσεις Μπένου, Δεκέμβριος 2013.
- Ν.Κ.Χλέπας, Δομή και λειτουργία των δήμων στην Ελλάδα (μια επισκόπηση της Ελληνογερμανικής συνέλευσης), Σεπτέμβριος 2014.
- Σύνταγμα της Ελλάδας, όπως αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27^{ης} Μαΐου 2008 της Ή Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων.

¹³⁵ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016, σελ. 220.

- Μ. Ζιώγα: Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον: οι προκλήσεις για την επόμενη μέρα. Πανεπιστήμιο Ιωάννινων, Νοέμβριος 2018.
- Μπέσιλα - Βήκα: Τοπική Αυτοδιοίκηση (Θεσμικό Πλαίσιο - Ευρωπαϊκή Διάσταση), τόμος Ι, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα 2004.
- Α. Τσουρκάνου- Κ. Κεφάλα: Η Ανάπτυξη του δήμου Πετρούπολης και του δήμου Μοσχάτου, ΑΕΙ Πειραιά Τ.Τ, Αιγάλεω 2018.
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αλεξάνδρειας 2015-2019(Β' Φάση: Επιχειρησιακός Σχεδιασμός), Οκτώβριος 2016.
- Η Ιστορία της Πόλης μας- Αρχαία Ιστορία, Ιστοσελίδα Δήμου Παλαιού Φαλήρου <https://palaiofaliro.gr/i-poli-mas/i-istoria-tis-polis-mas-archaia-istoria/>.
- Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Παλαιού Φαλήρου, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2017-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Παλαιού Φαλήρου», Παλαιό Φάληρο 2016.
- Σύγχρονη Ιστορία, Ιστοσελίδα Δήμου Παλαιού Φαλήρου,<https://palaiofaliro.gr/i-poli-mas/sigchroni-istoria/>.
- Παλαιό Φάληρο, Ιστοσελίδα Buk.gr <https://buk.gr/el/poli-perioxi/palαιο-faliro>.
- Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού-Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α' Φάση-Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Σπάρτης», Σπάρτη 2016.
- Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ιούνιος 2010.
- Ι. Παπαδημητρίου «Ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος 2» <https://ykpapadimitriou.com/2017/03/07/a%ce%bd%ce%ac%ce%bb%cf%85%cf%83%ce%b7-%cf%84%ce%bf%cf%85-%ce%b5%cf%83%cf%89%cf%84%ce%b5%cf%81%ce%b9%ce%ba%ce%bf%cf%8d-%cf%80%ce%b5%cf%81%ce%b9%ce%b2%ce%ac%ce%bb%ce%bb%ce%bf%ce%bd%cf%84%ce%bf%cf%82-2/>.
- Ν.Κάτζος, Ε.Στειακάκης «Μάνατζμεντ Μια Σύγχρονη Άποψη» Εκδόσεις Ζήτη Αθήνα 2002.
- Σαπουνάκης Τ. 'Στρατηγικός και Επιχειρησιακός Σχεδιασμός των Δήμων: προγραμματμός-στοχοθεσία'' city branding.gr https://www.citybranding.gr/2015/11/blog-post_19.html.
- John M. Bryson, '' Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations'', 4th edition, San Francisco, CA: Jossey-Bass, 2011.

